

Šibenjski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 467 — God. X.

ŠIBENIK, 30. KOLOVOZA 1961.

IZLAZI SVAKE SRIJEDJE

**Vaso Nikolić
kandidiran
za narodnog
zastupnika**

Posljednjih dana Sabor Hrvatske raspisao je dopunske izbore za upravljeno mjesto koje je ostalo iza smrti Petra Vejnovića u izbornom kotaru Kistanje, koji sačinjavaju općine Kistanje i Oklaj. U tu svrhu održani su zborovi birača radi biranja delegata za kandidacionu kotarsku konferenciju, koja je održana u Kistanjama. Konferencija je pre-tresala mogućnost kandidiranja, te je donesen jednoglasni zaključak da se za kandidatice izabere Vaso Nikolić, predsjednik NOO Kistanje. Izbori će se održati 24. rujna.

Boško Pešić

Na zboru proizvođača u Lozovcu osnovano

10 RADNIH ZAJEDNICA

U tvornici glinice i aluminija u Lozovcu održana je skromna svečanost povodom uvođenja novih oblika raspodjele sredstava i daljnog produbljivanja i razvijanja organa radničkog upravljanja. Na zboru proizvođača, kojem su prisutstvovali potpredsjednik Sabora Hrvatske Nikola Sekulić, zatim predsjednik NO-a Šibenske optične inž. Zvone Jurčić, predsjednici Općinskog sindikalnog vijeća Ante Buvinić, potpredsjednici NO-a kotara i šibenske općine Spiro Strunović i Nikola Čaće, te predstavnici političkih i društvenih organizacija Šibenskog, referat je pročitao predsjednik radničkog savjeta Ante Gulin, koji je istakao da je suština promjena sadržanih u prijedlogu temeljne odluke o ne-posrednom upravljanju udruženih proizvođača u tome, što će ubuduće neposredni proizvođači direktno sudjelovati u upravljanju, a ne više putem predstavničkih organa. To osnovno načelo sadržano je u članu 1. prijedloga temeljne odluke koja glasi: »Sva prava upravljanja poduzećem pripadaju neposrednim proizvo-

dačima. Nedjeljivo pravo neposrednih proizvođača je da upravljačkim timovima poduzeća i da stvorenim dohodak kao plod svoga rada samostalno raspodjeljuju.» Prednost je također u tome da ne posredni proizvođači ostvaruju svoje pravo upravljanja u radnim zajednicima. S obzirom na organizacione i proizvodne uvjete osnovano je deset takvih radnih zajednica, od kojih svaka za sebe ima karakter društveno ekonomskih zajednica proizvođača. Radna zajednica je osnovna čelična radničkog samoupravljanja koja samostalno rješava probleme, a u okviru općih propisa i poslovne politike poduzeća. Udržene radne zajednice su prema tome najviši organ upravljanja kolektivom.

Nakon što je predsjednik upravnog odbora inž. Jakovljević pročitao načrt temeljne odluke o neposrednom upravljanju udruženih proizvođača (kolektivom), zbor proizvođača ju je jednoglasno prihvatio. Zatim je za članove kolektiva i goste prikazan dokumentarni film »Tvornice radnica«.

Prijemni ispiti na Pedagoškoj akademiji

Zakon o pedagoškim akademijama koji je objavljen u srpnju prošle godine predviđa mogućnost polaganja prijemnih ispitima samo u onom slučaju ako svršeni učenici srednjih stručnih škola upisuju one predmete koji ne odgovaraju njihovoj stručnoj spremi ili pač ako takova lica žele studirati u odsjeku na razrednu nastavu. U stvari, to i nije prijemni ispit, jer kandidat ima završenu srednju školu, pa ne dolazi u obzir provjeravanje njegove opće naobrazbe, nego samo uže, stručne. Stoga da bi se razlikovalo jedno od drugoga, bolje je upotrijebiti za takove ispite naziv prethodni ispit.

Navedeni Zakon o pedagoškim akademijama nikako nije dopuštao mogućnost polaganja prijemnog ispit kao osnovnog uvjeti da se mogu upisati i ona lica koja nemaju školsku spremu ili pak nemaju dovoljnu školsku spremu, kako je to odluka Saveznog izvršnog vijeća o konkursima i uvjetima za upis na fakultete, visoke škole i umjetničke akademije omogućila još u ožujku 1959. godine.

Međutim, Zakon o visokoškolskom obrazovanju, koji je stupio na snagu pri koncu prošlog mjeseca ove godine, ne ograničava pravo upisa osobama bez školske spreme, ali zato kandidatima postavlja određene uvjete, ako žele da se upisu na prvi stupanj u visokoškolskoj ustanovi. Sva takova lica

treba da su starija od 18 godina, da imaju osnovno obrazovanje i odgovarajuću radnu praksu, pa te onda mogu se upisati ako na prijemnom ispitu dokažu da u dovoljnoj mjeri vladaju osnovnim znanjima i da imaju sposobnosti za uspješno praćenje nastave.

Ali uz to važno je istaći još jedno ograničenje: takovi studenti mogu biti samo redovni, a nikako izvanredni, jer Zakon o pedagoškim akademijama ističe jasno da izvamredni studenti mogu biti samo učitelji osnovnih škola, odgajatelji u dječijim ustanovama ili nastavnici drugih škola i prospektivnih ustanova, što i dalje ostaće na snazi jer nije u suprotnosti sa odredbama Zakona o visokoškolskom obrazovanju.

U vezi s ovom zakonskom mogućnošću da se i lica bez školske spreme, odnosno bez dovoljne spreme mogu uz određene uvjete upisivati i u Pedagošku akademiju — nameće se pitanje da li takovih kandidata uopće ima, da li ima takovih kandidata koji uz potpuno osnovno obrazovanje imaju i odgovarajuću radnu praksu.

Stvarno, za upis u ovu školsku godinu takovih lica može biti vrlo malo, jer Zakon o pedagoškim akademijama nije omogućava onima bez propisane spreme polaganje prijemnog ispit, koja joj je društvo stavilo na ra-

(Nastavak na 4. strani)

Primjena novih mjera u privredi

Što sve utječe na ukupni prihod?

Ukupan prihod privredne organizacije predstavlja vrijednost ostvarene odnosno fakturirane realizacije robe i izvršenih usluga, uvecane za izvanredne prihode i umanjene za izvanredne rashode. Ukupan prihod privredne organizacije, dakle, čini: vrijednost prodane robe i izvršenih usluga, prema ispostavljenim fakturama, bez obzira da li je roba plaćena ili nije, zatim, vrijednost vlastitih proizvoda usluga upotrebljivih za investicione svrhe, viškovi gotovine i zalika sirovina, poluproizvoda, gotovih proizvoda, dotacije prema namjeni i sl. Od ukupnog prihoda odbijaju se kao izvanredni rashodi: otpisana potraživanja i ispravak vrijednosti

sumnjivih i spornih potraživanja, kao i manjkovi zaliha, te materijalni izdatci izazvani višom silom, naknada štete drugim licima za neosigurane rizike i t.d. Dakle, u ukupnog prihoda računava se i to, kada poduzeće samo izradi u svojoj radionici neki stroj za vlastite potrebe, ili kad sagradi tvorničku zgradu u vlastitoj režiji. Vrijednost investicija, koje izvriši privredna organizacija za sebe iz vlastite proizvodnje ne ulazi u ukupan prihod, samo onda, ako je to određeno saveznim propisom. Ali, u ukupan prihod ulaze i dotacije iz budžeta, kao i svote za sanaciju privrednih organizacija. Ipak, od svih gore spomenutih manjih stavaka, svakako najvažniju ulogu igra realizirani prihod na tržištu. Privredna organizacija samostalno odlučuje o usmjeravanju svoje aktivnosti radi postizanja što većeg prihoda. U sticanju prihoda ona je daleko samostalnija nego u njegovoj raspoljosti. No, to je i razumljivo, jer zajednica očekuje da poduzeće podnosi svoje obaveze prema njoj.

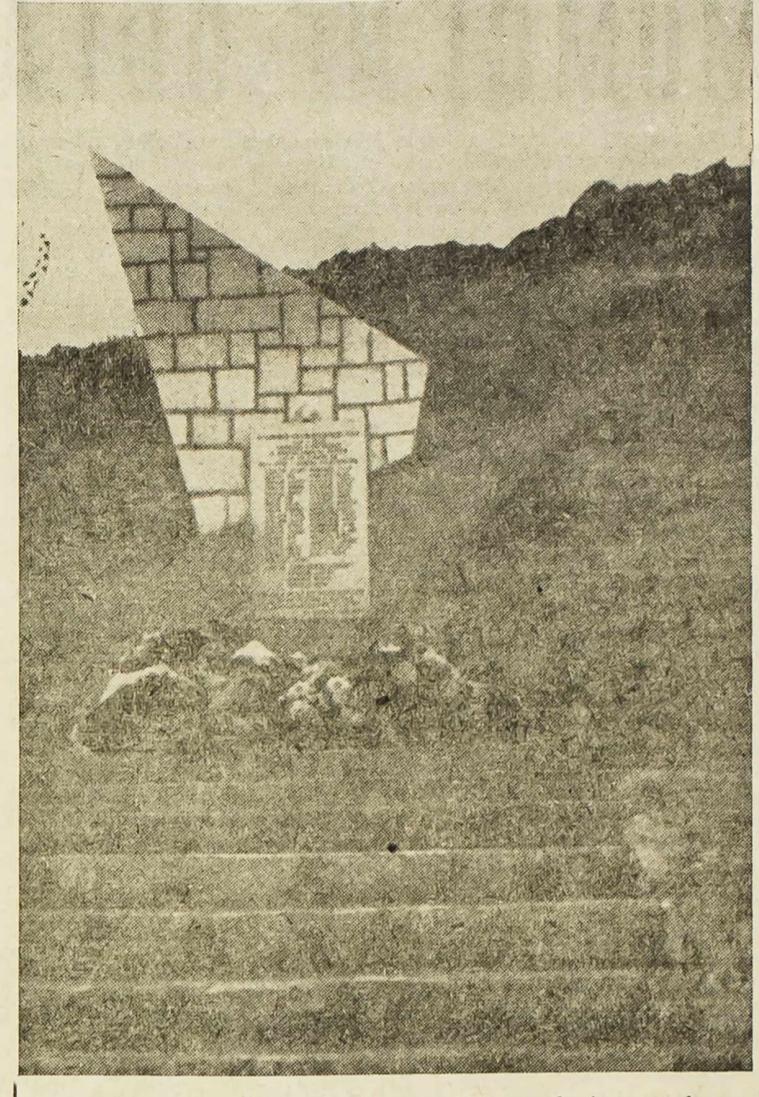
Ipak, ne može se reći, da privredna organizacija i u sticanju prihoda nije ograničena, prvenstveno objektivnim ekonomskim zakonima tržišta. Ponuda proizvoda ovisi o cijenama, a te cijene ovise samo djelomično o djelovanju privredne organizacije. Ponuda nadalje ovisi o volumenu proizvodnje, a taj opet o faktorima proizvodnje, od kojih su neki u zahvatu privredne organizacije, dok su drugi izvan tog zahvata. To su na pr. broj radnika, napose nestaćica kvalificiranih radnika i stručnjaka; investicioni krediti potrebni za povećanje proizvodnje, koji ovise o društvenom investicionom planu. Povećanje proizvodnje također ovisi i o elementu unutar privredne organizacije, kao što je proizvodnost rada, unutrašnja organizacija, iskoristavanje rezervi i sl. Potražnja, o kojoj ovise ukupni prihod, kod konzumentskih dohotku i kupovnoj moći potrošača, te o strukturi same potrošnje. Većina realizacije ukupnih prihoda ovisi također i o jačini konkurenčije drugih proizvođača u zemlji i u inozemstvu koji proizvode sličnu ili istu robu. Napose veličina tog prihoda uvelike ovise o cijenama. U produžecu se može i najdetaljnije planirati, ti planovi mogu biti povezani u čitavo plansko gospodarstvo, nadalje mogu se predviđati i cijene, odnosno na temelju proizvodnje i potrošnje predviđiti njihovo kretanje, ali se tržište kao takovo nikada ne može »zarobiti«. Nikad se ne može znati, kako će tržište reagirati u danom momentu i koliko će se cijena približiti stvarnoj vrijednosti nekog proizvoda.

Problem cijena i problem tržišta pojavljuju se kao elementi, koji djeluju nezavisno od ljudske volje, pa prema tome i na visinu ukupnog prihoda svakog poduzeća. No, ne znači da cijene ne tržište treba prepustiti potpuno stihiji, kao što ne znači ni to, da se na ove komponente smije djelovati isključivo administrativnim sredstvima. Treba naći jednu formu, koja odgovara planu, kao produkt svijesnog ljudskog djelovanja i samom tržištu, kao vanjskom faktoru. Zato kod nas postoji pojednostavljeni ekonomski cijena. Pod ekonomskim cijenama podrazumijevamo u našoj politici današnje takove cijene, koje moguće su da se svakodnevno dobiju s pomoći potrebnih sredstava, prema kojima se privredna organizacija dobija svoj udio. Prema tome cijena mora osigurati prosječnoj privrednoj organizaciji: da može postojati stabilno kroz duži vremenski razmak, i da može iskorištavati sredstva za proizvodnju, koja joj je društvo stavilo na ra-

spolaganje tako, da zadovoljava odgovarajuće potrebe društva. Kad se radi o ukupnom prihodu, onda valja naglasiti još jedan problem, koji se u posljednje vrijeme sve više pojavljuje. Naime, privredne organizacije u zemlji tokom 1959. i 1960. g., naplatile za prodanu robu i usluge manji iznos, nego što je bio njihov ukupni prihod. Značajno je, da taj nenaplaćeni dio ukupnog prihoda raste. O čemu se ustvari oviđe radi? Taj nenaplaćeni, ali naplativi dio ukupnog prihoda, odnosi se na sve veći broj pravnih sporova među poduzećima i drugim strankama. Materijalna podloga svih tih sporova je dosta velika. Nesumnjivo je, da to ukazuje i na rastuću i razgranatu privrednu djelatnost mnogih poduzeća, ali ova činjenica predstavlja i upozorenje da je pravne sporove potreban brži i efikasniji rješavati, naravno, koliko se to same privredne organizacije ići, a ne rečimo sudova ili drugih organa, koji kod toga imaju svoje probleme. Svaki privredni spor (ili bilo koji spor, kojemu je podloga neko potraživanje) treba voditi efikasno i s interesom, dati mu odgovarajuće mjesto i važnost, jer i od pozitivnog rješenja takvih sporova ovise veličina ukupnog prihoda privredne organizacije.

J. Čelar

Da se ne zaboravi

Narod našega kotara vrlo je svečano proslavio prve dane, kada je prije dvadeset godina stupio u bespōđednu borbu protiv svih svojih neprijatelja. Ta teška, ali herojska i ponosna borba sa mnogim svojim žrtvama i ovjekovjećena slagom, danas je dostojno obilježena i djelima i simbolima. Ta djela su stvaralački rad. Simboli su vidljivi znaci sjećanja na žrtve i njihovo poštovanje. Mnoga naša sela, mala po svojoj veličini i obim, dala su dokaze besprimjerne hrabrosti i junjaštava. Malo selo Slišno u krševitoj šibenskoj okolici jedno je od takovih. Ono je u narodoslobodilačkom ratu od 1941. do 1945. god., do 33 života, koja su pala u borbi, kao i više žrtava fašističkog terora. Kao sjećanje na te borce i nučenike, narod ovog kraja podigao je na izlasku iz svoga sela spomenik, prilikom proslave Narodnog ustanka 27. VII 1961. god. (J. Č.)

Ususret značajnom događaju

Kako će teći beogradска konferencija

Prvog septembra u Beogradu došlicom i željom za uspješan počinje historijska konferencija svjetskih lidera i pobornika za mir. Toga dana okupljeni za okruglim stolom u Saveznoj narodnoj skupštini, šefovi neangarišanih zemalja održat će prvu plenarnu sjednicu koja će prvi septembarski dana i u kasnije biti u centru pažnje svjetske javnosti. Iz grada domaćina, posebno uređenog i ukrasenog za tu priliku, na sve strane svijeta prenijeti će se kroz etere vijest o početku »konferencije na vrhu« neangarišanih zemalja, da bi tím, narednih dana, stranice listova i programi radio i televizijskih stanica neprestano obavještavali javnost na svih pet kontinenata o skupu državnika koji po svojoj platformi i širini učešća prevazilazi sve regionalne i kontinentalne regije.

Rad konferencije, koji će, kako se predviđa, trajati prvu sedmicu septembra, održat će se u plenarnim sjednicama i u posebnim komitetima koje konferencija može da formira. Šefovi delegacija svih zemalja učešća gorovit će na plenarnim sjednicama, koje će se održavati u Saveznoj narodnoj skupštini. Za ovu priliku velika skupštinska dvorana je potpuno preuređena. Poslaničke klape su uklonjene, a na njihovo mjesto postavljen je okrugli stol i odredna mjesto za delegacije. Dosadašnje radne prostorije skupštinskih odbora kao i kancelarije pretvorene su u radne kabine pojedinih učešća konferencije. Na galerijama, koje služe za publiku, nalazit će se najvjerojatnije funkcioni oslobodilačkih pokreta i progresivnih partija koji u to vrijeme mogu biti u Beogradu. Komiteti konferencije, ako budu osnovani, raditi će u zgradama Savezne i narodne skupštine, a događaj će komentatori moći da prate preko televizijskog ekranu i slušalice na kojima će čuti bilo originalni tomgovor delegata, bilo glas zvaničnih prevodilaca. Zvanični jezici na konferenciji su francuski, engleski, arapski i španjolski.

Zbog ovako velikog broja novinara ne će biti moguće za sve osigurati mjesto u Saveznoj narodnoj skupštini. Zato je u Domu sindikata osnovan Centar za štampu iz koga će predstavnici Sedme sile imati sve mogućnosti za svoj profesionalni rad. Sve plenarne sjednice prenosit će se televizijom u Centar za štampu i na taj način novinari će pratiti tok konferencije kao da su u svoj dvorani šefova neangarišanih zemalja. Radiokomentatorima stoje na raspolaganju komentatorska mjesta za direktnе prijenose. Mesta su opremljena mikrofonima, magnetofonima i stalnim potrebnim tehničkim uređajima, a događaj će komentatori moći da prate preko televizijskog ekranu i slušalice na kojima će čuti bilo originalni tomgovor delegata, bilo glas zvaničnih prevodilaca. Zvanični jezici na konferenciji su francuski, engleski, arapski i španjolski. Naročito je bilo važno osigurati što veći broj međunarodnih televizijskih i teleks linija. Za strane novinare postavljeno je 30 televizijskih i 36 teleks linija, tako da će izvještati u najkratjem roku moći da se javljaju svojim redakcijama. Značajno je što će veliki broj televizijskih stanica u svijetu prenosi rad beogradске konferencije. Preko 40 radio-stanica nacionalnih i međunarodnih televizijskih i radio kompanija prijavilo se da svakodnevno obavještava svoje preplatnike o radu konferencije. Filmske novine snimati će cijelokupan rad beogradskog konferencijskog, pa će slijedjeni materijal koristiti za redovne i varne brojke žurnala koji će se prikazivati u kinematografima.

Na taj način čitavoj svjetskoj javnosti bit će omogućeno da prati beogradsku konferenciju, pa će slijedjeni materijal koristiti za redovne i varne brojke žurnala koji će se prikazivati u kinematografima. Branislav Petrović

Reporter u Murteru

MOMCI NE ODLAZE IZ MURTERA

Dobro, novi, ali mali autobus li obnavljati maslinike, ne samo dosti, susrete s ljudima uzbudnja.

Oni momci iz Zagreba, kad su došli, odmah su pitali po dolasku — imaju svoje posjede.

Masline se još uvijek sade, pa otočani vjeruju da će za koju godinu njihove prese iscjediti iz jedrih, smedih plodova nekoliko vagona ulja. Možda čak i dvadesetak...

Oštре, nevidljive žaoke mraza, kao da su potakle Murterane na pomisao, da bi njihov otok, zajedno s nepreglednim Kornatima, morao biti ne samo dobar maslinik, i da se otočani ne bi moralibaviti samo ribolovom i obradivanjem škrte zemlje na kornatskim otocima, pa je na Murteru, ubrzo poslijе propadanja maslina, osnovano Turističko društvo.

I tako su Murterani postali, govoru preko noći, domaćini novih radoznalih ljudi, koji su došli da se odmore na tihoj, pjeskovitoj plaži na Slanici, da provedu nekoliko lijepih dana na izletu pod Kornatima ili na brodicama murterskih ribara.

Navećer smo se našli okupljeni oko stola našeg domaćina. Pred nama su bile suhe plosnate srdele, maslinovo ulje i, naravno, bočak gustog murterskog vina. Jednostavna večera u prisnoj domaćoj sredini ovih gospodljubivih ljudi. Domaćin voli svoj kraj, pa nam stalno priča. A njegove domaćinske riječi, za ovim stolom dječiju prijateljski i toplo.

Domaćin priča: U Murteru prije godinu - dvije nitko nije donio čarobni štap. Sreća je bila i dogadjaj je bio kad su iz kuće izbacili slamaricu i unijeli bijeli "Goran" štednjak. Sreća je stigla, zapravo, jučer dalekovodom!

Stođvadeset i jedan milijundinara utrošeno je za gradnju dalekovoda, a četrtina miliijuna za niskonaponsku mrežu. Ruku na srce, to je puno za mjesto od 2 hiljade 800 stanovnika. Glavno je da struja tu: ona je zapravo sreća, koja se ne gasi. Svetljeti i turizam mijenjaju ovdasne ljude, razbijaju konzervativne načine i odnose. Murterani su se ostavili Kornata i Modrava, a prihvitali turizam.

Murter je otok borova, smokava, vinove loze i krivih maslina; danas je to otok koji je prije nekoliko godina upozorio ljude na ovaj jedinstven dio jadranske obale i postao pravo turističko mjesto.

Ali, tužna je pomalo murterska turistička historija. No, dogodilo se, da se i na ovom — prije malo poznatom — otoku potvrdila stara istina, kako svako zlo često puta — i nije zlo.

Jednom, nedavno ranog proljeća siva stabla maslina prerano su se obradovala suncu i procvjeta. Ali, ovo rano budenje bilo je kratkotrajno i — kobno. Poslije varljivog sunca došao je mrak. Nježni cvjetovi nisu mogli podnijeti studen, podlegli su oštrim srsima hladnoće.

A kad je granulo pravo proljetno sunce, nije bilo ponovnog cvjetanja i obećanja bogatog ploda. Murterske masline dočekale su te godine pravo proljeće — suhe, zgrbljene i crne. Njihova su stabla ostala bespomoćna; i ne samo stabla, već i Murterani, koji su mnogo nade polagali u svoje masline, jer uzgajanje ovih sivih stabala, uz ribolov i vinogradarstvo, bilo je da tada njihovo glavno zanimanje. Ono malo maslina, što je izmaklo oštricu mraza, nije moglo podmiriti potrebe otočana u ovom škrtom pri-morskog kraja.

Ali, nevolja što je došla s jednim nedavnim ranim proljećima, nije ostavila teže tragove u životu ovih ljudi. Istina, udarac je bio težak. Samo, Murterani se nisu predali stihiji. Ubrzo su počeli

prestali vinarstvo, a poslije i ribolov. Murter je na otoku najveće naselje: dva lijepa mesta, jedno u luci, uz more, drugo — prema sredini otoka. U njima žive i rade dobro, gospodrimali ljudi, u njima dijele svoju radost i nedrače, njima se raduju, rastu; a onda neki od njih plove na brodovima po svim morima svijeta, pa se po starost vraćaju toplim domaćim ognjištima da prožive preostalo dio života, i da se izjedaju ili pohavle onima koji su ostali vjerni otoku i ovdje proživeli svoj vijek na ribarskim svjećaricama, u otočkim vinogradima, u maslinicama i na kornatskim posjedima.

Murter je otok borova, smokava, vinove loze i krivih maslina; danas je to otok koji je prije nekoliko godina upozorio ljude na ovaj jedinstven dio jadranske obale i postao pravo turističko mjesto.

Ali, tužna je pomalo murterska turistička historija.

No, dogodilo se, da se i na ovom — prije malo poznatom — otoku potvrdila stara istina, kako svako zlo često puta — i nije zlo.

Jednom, nedavno ranog proljeća siva stabla maslina prerano su se obradovala suncu i procvjeta. Ali, ovo rano budenje bilo je kratkotrajno i — kobno. Poslije varljivog sunca došao je mrak. Nježni cvjetovi nisu mogli podnijeti studen, podlegli su oštrim srsima hladnoće.

A kad je granulo pravo proljetno sunce, nije bilo ponovnog

cvjetanja i obećanja bogatog ploda. Murterske masline dočekale su te godine pravo proljeće — suhe, zgrbljene i crne. Njihova su stabla ostala bespomoćna; i ne samo stabla, već i Murterani, koji su mnogo nade polagali u svoje masline, jer uzgajanje ovih sivih stabala, uz ribolov i vinogradarstvo, bilo je da tada njihovo glavno zanimanje. Ono malo maslina, što je izmaklo oštricu mraza, nije moglo podmiriti potrebe otočana u ovom škrtom pri-morskog kraja.

Ali, nevolja što je došla s jednim nedavним ranim proljećima, nije ostavila teže tragove u životu ovih ljudi. Istina, udarac je bio težak. Samo, Murterani se nisu predali stihiji. Ubrzo su počeli

prestali vinarstvo, a poslije i ribolov. Murter je na otoku najveće naselje: dva lijepa mesta, jedno u luci, uz more, drugo — prema sredini otoka. U njima žive i rade dobro, gospodrimali ljudi, u njima dijele svoju radost i nedrače, njima se raduju, rastu; a onda neki od njih plove na brodovima po svim morima svijeta, pa se po starost vraćaju toplim domaćim ognjištima da prožive preostalo dio života, i da se izjedaju ili pohavle onima koji su ostali vjerni otoku i ovdje proživeli svoj vijek na ribarskim svjećaricama, u otočkim vinogradima, u maslinicama i na kornatskim posjedima.

Murter je otok borova, smokava, vinove loze i krivih maslina; danas je to otok koji je prije nekoliko godina upozorio ljude na ovaj jedinstven dio jadranske obale i postao pravo turističko mjesto.

Ali, tužna je pomalo murterska turistička historija.

No, dogodilo se, da se i na ovom — prije malo poznatom — otoku potvrdila stara istina, kako svako zlo često puta — i nije zlo.

Jednom, nedavno ranog proljeća siva stabla maslina prerano su se obradovala suncu i procvjeta. Ali, ovo rano budenje bilo je kratkotrajno i — kobno. Poslije varljivog sunca došao je mrak. Nježni cvjetovi nisu mogli podnijeti studen, podlegli su oštrim srsima hladnoće.

A kad je granulo pravo proljetno sunce, nije bilo ponovnog

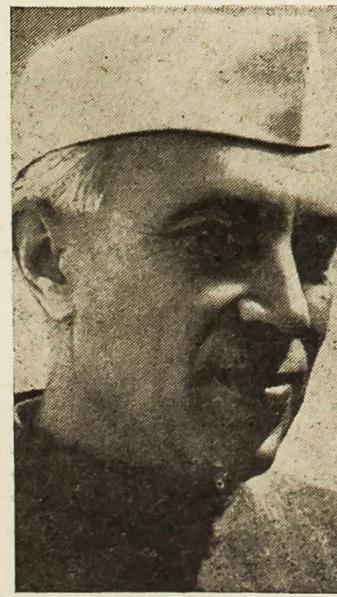
cvjetanja i obećanja bogatog ploda. Murterske masline dočekale su te godine pravo proljeće — suhe, zgrbljene i crne. Njihova su stabla ostala bespomoćna; i ne samo stabla, već i Murterani, koji su mnogo nade polagali u svoje masline, jer uzgajanje ovih sivih stabala, uz ribolov i vinogradarstvo, bilo je da tada njihovo glavno zanimanje. Ono malo maslina, što je izmaklo oštricu mraza, nije moglo podmiriti potrebe otočana u ovom škrtom pri-morskog kraja.

Ali, nevolja što je došla s jednim nedavним ranim proljećima, nije ostavila teže tragove u životu ovih ljudi. Istina, udarac je bio težak. Samo, Murterani se nisu predali stihiji. Ubrzo su počeli

U susret Beogradskoj konferenciji Šefovi država i vlada IZVANBLOKOVSKIH ZEMALJA

Džavaharlal Nehru

Uz suvremenu Indiju neravno je vezano ime Džavaharlala Nehrua, predsjednika vlade i ministra vanjskih poslova, istaknuti ličnosti današnje Azije. Roden je 1889. g. u

porodicu uglednog kašmirskog advokata. Osnovno obrazovanje stekao je u Indiji, a zatim

je otišao na više školovanje u Englesku. Već u ranoj mladosti Nehru je pokazao veliki interes za politički rad, pa je po povratku u Indiju postao jedan od najbližih suradnika Mahatme Gandija, legendarne ličnosti Indije. Suradnja sa Gandijem je bila je presudna za daljnju političku aktivnost Nehrua. Već 1918. izabran je za člana Sveindijskog kongresnog odbora. Uzbroj iz tog, 1921. g. prvi put je uhapšen od britanskih kolonijalnih vlasti. Bio je затvoren još devet puta u ukupnom trajanju od trinaest godina.

Godine 1929. Nehru je izabran za generalnog sekretara Sveindijskog kongresnog odbora, a godinu dana kasnije postao je njegovim predsjednikom. Za vrijeme drugog svjetskog rata Britanci su ga internerali u tvrdavu Ahmadvagar, gdje je bio zadržan sve do lipnja 1945. g. U prvoj poslijeratnoj vladu Nehru je zauzimao položaj potpredsjednika, a ubrzo je postao i predsjednik vlade. Sticanjem nezavisnosti Indije, kolovoza 1947. g. sastavio je prvu vladu slobodne Indije. Aktivnost Nehrua u proteklim godinama bila je obilježena borborom za mir i suradnju među narodima na principima aktivne koegzistencije.

Godine 1929. Nehru je izabran za generalnog sekretara Sveindijskog kongresnog odbora, a godinu dana kasnije postao je njegovim predsjednikom. Za vrijeme drugog svjetskog rata Britanci su ga internerali u tvrdavu Ahmadvagar, gdje je bio zadržan sve do lipnja 1945. g. U prvoj poslijeratnoj vladu Nehru je zauzimao položaj potpredsjednika, a ubrzo je postao i predsjednik vlade. Sticanjem nezavisnosti Indije, kolovoza 1947. g. sastavio je prvu vladu slobodne Indije. Aktivnost Nehrua u proteklim godinama bila je obilježena borborom za mir i suradnju među narodima na principima aktivne koegzistencije.

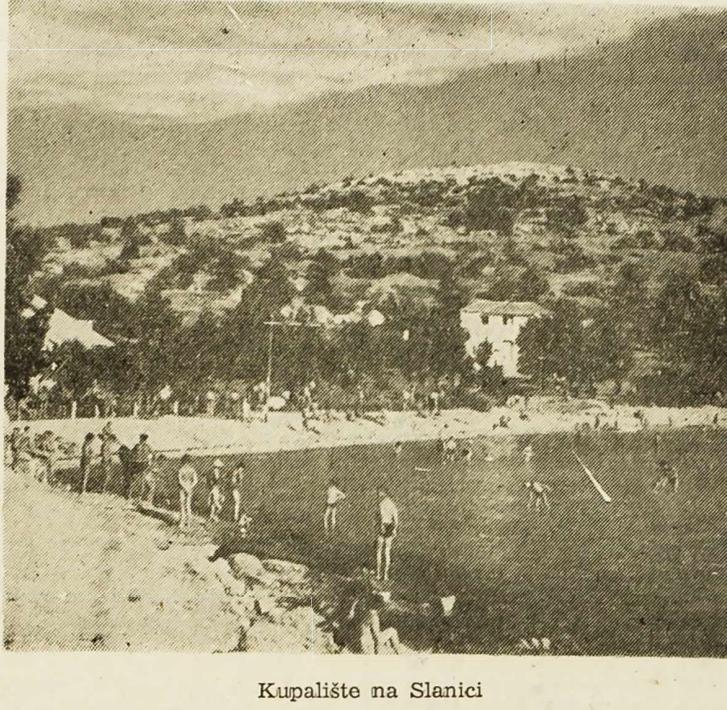
jom ljetopom onima oko sebe. A zato ima sve uvjete: divno mjesto pod suncem, raskošno plavetnilo, Slanicu, malu pitomu pješkovitu uvalu, vrijedne i uslužne ljudje, dobre veze i još mnogo toga.

U Murteru se raduju: On će rasti. Mnoga poduzeća i ustanove izgradili su ili grade domove tri puta u zraku da se okrene prije nego skoči u vodu, šaljivice iz Sarajeva, koji je ugledavši, rekao: »Bosno moja lijepa li si.«

A dogodine će se stari gosti iznenaditi: Bit će mnogo novoga.

A to znači: Momci neće odlaziti iz Murtera.

Mile Orlović

Kupalište na Slanici

PERSPEKTIVE turizma u Rogoznici

Ne treba biti prorok, ali turista koji je u Rogoznici više godina proveo svoj godišnji odmor i osjetio puls ovog mjeseta, sasvim sigurno može da primjeti kakove su njegove perspektive. Nije na odmet misao, da će Rogoznica u bližoj perspektivi i kroz sadašnji razdoblje postati sastavni dio šibenske rivijere uz jedan lanac ne odvajajući se od prekrasnih uvala Zaborić koja po svom smještaju pravo rečeno, predstavlja turističku atrakciju.

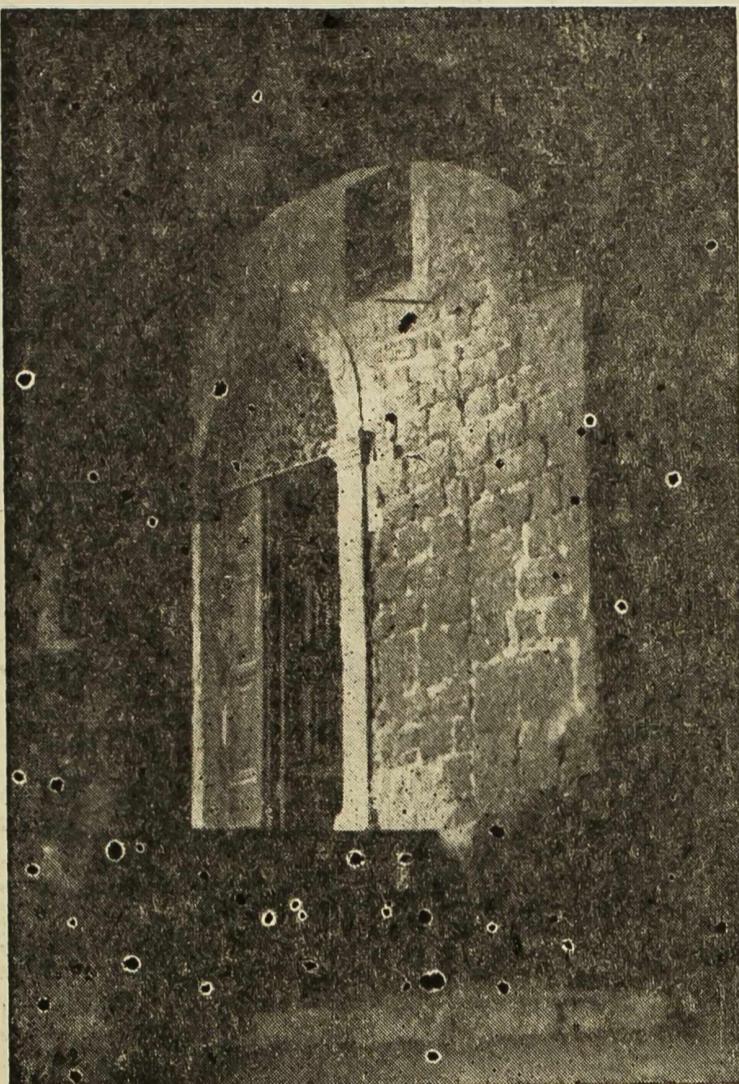
Zeljezničari su otkrili Rogoznicu, danas se naveliko o tome priča. Da li je to prava istina? Možda jest, jer oni su prvi zastali u jedan kutak jadranske obale i ugradili su 15 vikend-kućica od

zadovoljnosti i da su stigli u pravi čas.

Na drugoj strani je izvidački odred "Brdana" iz Beograda. To su već starosjedioci. Oni se svake godine u sezoni smještaju pod raznobojne šatore. Prolaznik koji je tu navrati nezadovoljan je polaznjem koji zauzimaju ti veseli ljudi. Možda strahuje, da bi jednog dana mogao plamen zahvatiti u okolini. Voda je daleko, pjeska nema a mjeđe za eventualnost ne postoje. Investicije za uvođenje protivpozarne službe vrlo su skromne: — razumijevanje i malo dobre volje.

Druži se to bio krupan problem. Prosto neshvatljiv. Vožnja brodom od Šibenika trajala je skoro 4 sata, a cestom iz Splita nemoguće je bio pristup. Danas je Rogoznica prvo mjesto na kotaru, pored koje se već sada prostire nova traša Jadranova magistrale, preko koje će uskoro iz Splita dobiti ceste zauzela svoja mesta. Stručnjaci kod istraživača vode pronašli su svega 5 kilometara daleko od Rogoznice neiscrpne izvore vode. U pokusima je ustanovljeno, da će biti sasvim dovoljno 5 litara u sekundi, od čega se može snabdijevati i čitav Primošten. Postepeno je u toku razvoj ekonomike i snabdijevanja vode pronašli su svega 5 kilometara daleko od Rogoznice neiscrpne izvore vode. U pokusima je ustanovljeno, da će biti sasvim dovoljno 5 litara u sekundi, od čega se može snabdijevati i čitav Primošten. Postepeno je u toku razvoj ekonomike i snabdijevanja vode pronašli su svega 5 kilometara daleko od Rogoznice neiscrpne izvore vode. U pokusima je ustanovljeno, da će biti sasvim dovoljno 5 litara u sekundi, od čega se može snabdijevati i čitav Primošten. Postepeno je u toku razvoj ekonomike i snabdijevanja vode pronašli su svega 5 kilometara daleko od Rogoznice neiscrpne izvore vode. U pokusima je ustanovljeno, da će biti sasvim dovoljno 5 litara u sekundi, od čega se može snabdijevati i čitav Primošten. Postepeno je u toku razvoj ekonomike i snabdijevanja vode pronašli su svega 5 kilometara daleko od Rogoznice neiscrpne izvore vode. U pokusima je ustanovljeno, da će biti sasvim dovoljno 5 litara u sekundi, od čega se može snabdijevati i čitav Primošten. Postepeno je u toku razvoj ekonomike i snabdijevanja vode pronašli su svega 5 kilometara daleko od Rogoznice neiscrpne izvore vode. U pokusima je ustanovljeno, da će biti sasvim dovoljno 5 litara u sekundi, od čega se može snabdijevati i čitav Primošten. Postepeno je u toku razvoj ekonomike i snabdijevanja vode pronašli su svega 5 kilometara daleko od Rogoznice neiscrpne izvore vode. U pokusima je ustanovljeno, da će biti sasvim dovoljno 5 litara u sekundi, od čega se može snabdijevati i čitav Primošten. Postepeno je u toku razvoj ekonomike i snabdijevanja vode pronašli su svega 5 kilometara daleko od Rogoznice neiscrpne izvore vode. U pokusima je ustanovljeno, da će biti sasvim dovoljno 5 litara u sekundi, od čega se može snabdijevati i čitav Primošten. Postepeno je u toku razvoj ekonomike i snabdijevanja vode pronašli su svega 5 kilometara daleko od Rogoznice neiscrpne izvore vode. U pokusima je ustanovljeno, da će biti sasvim dovoljno 5 litara u sekundi, od čega se može snabdijevati i čitav Primošten. Postepeno je u toku razvoj ekonomike i snabdijevanja vode pronašli su svega 5 kilometara daleko od Rogoznice neiscrpne izvore vode. U pokusima je ustanovljeno, da će biti sasvim dovoljno 5 litara u sekundi, od čega se može snabdijevati i čitav Primošten. Postepeno je u toku razvoj ekonomike i snabdijevanja vode pronašli su svega 5 kilometara daleko od Rogoznice neiscrpne izvore vode. U pokusima je ustanovljeno, da će biti sasvim dovoljno 5 litara u sekundi, od čega se može snabdijevati i čitav Primošten. Postepeno je u toku razvoj ekonomike i snabdijevanja vode pronašli su svega 5 kilometara daleko od Rogoznice neiscrpne izvore vode. U pokusima je ustanovljeno, da će biti sasvim dovoljno 5 litara u sekundi, od čega se može snabdijevati i čitav Primošten. Postepeno je u toku razvoj ekonomike i snabdijevanja vode pronašli su svega 5 kilometara daleko od Rogoznice neiscrpne izvore vode. U pokusima je ustanovljeno, da će biti sasvim dovoljno 5 litara u sekundi, od čega se može snabdijevati i čitav Primošten. Postepeno je u toku razvoj ekonomike i snabdijevanja vode pronašli su svega 5 kilometara daleko od Rogoznice neiscrpne izvore vode. U pokusima je ustanovljeno, da će biti sasvim dovoljno 5 litara u sekundi, od čega se može snabdijevati i čitav Primošten. Postepeno je u toku razvoj ekonomike i snabdijevanja vode pronašli su svega 5 kilometara daleko od Rogoznice neiscrpne izvore vode. U pokusima je ustanovljeno, da će biti sasvim dovoljno 5 litara u sekundi, od čega se može snabdijevati i čitav Primošten. Postepeno je u toku razvoj ekonomike i snabdijevanja vode pronašli su svega 5 kilometara daleko od Rogoznice neiscrpne izvore vode. U pokusima je

Historijski spomenici

Ulica Jurja Dalmatinca, početak koje se vidi na slici, jedna je od najstarijih u našem gradu. Nije bez razloga dobila ime slavnog gradijela, koji je, uostalom, u njoj i stanovač. U toj ulici nalazi se nekoliko vrlo starih i originalnih kuća, nekoliko portala sa natpisima i grbovima, te ostaci vrlo stare crkve sv. Grgura. Kako je grad za vrijeme turskih navalova, a i ranije bio opasan bedemima, nije bilo slobodnih prolaza osim na dva tri mesta, pa su neki dijelovi grada, budući da su se širili, ostajali izvan tih utvrda. Dio tih zidina prolazio je tačno na ovom mjestu u blizini kuće Tambića. Međutim, kad su bila sagrađena četiri gradska zidina, trebalo je otvoriti prolaz i pristup njima, pa su u tu svrhu bila probijena jedna vrata, koja danas vode baš do zdenaca. Na gornjem dijelu portala, kao i na malom prozoru kuće čiji detalj prikazuje slike, nalaze se karakteristični ornamenti iz kovanog željeza, što je nekada predstavljalo i veoma cijenjen ukras. Inače, i danas ova ulica odiše starinom i originalnošću srednjeg vijeka, koji nam se ovdje u jednom detalju, u jednom svom isječku održao, gotovo u svojoj izvornosti.

J. Čelar

AH, TE PROSTORIJE!

Četiri pitanja Nikoli Perketi, upravitelju biblioteke

O važnosti knjige, naročito da-nas i ovdje, mislimo da nije potrebno govoriti. O važnosti nije samo, jest o nečemu što je u skoj vezi s time. To bi se moglo formulirati u obliku jednog sastavljumjesnog pitanja: da li smo sve učinili što smo mogli da tu neoborivu i od nikoga negiranu činjenicu potkrijepimo nečim o-pipljivim — prije svega materijalnom pomoći. Istina, nije imamo može se reći da je izostala, samo, ruku na srce, ta pomoći je više nego skromna. Zapravo previše skromna. Jer, kako inače protunatči paradoksalnu činjenicu da je prošle godine Narodna biblioteka dobila od nadležnih faktora 200 tisuća dinara za nabavku knjiga, a da je u toku iste godine od sabrane članarine istom organu povratila nekoliko tisuća dinara više!

U vezi s time posjetili smo upravitelja Narodne biblioteke Nikolu Perketi i zamislići ga da odgovori na nekoliko pitanja.

— Koje su teškoće u radu Narodne biblioteke?

— Najhitniji problem Narodne biblioteke predstavljaju sadašnje prostorije. Kao što i sami možete konstatirati, jedna te ista prostorija služi za spremište i izdavanje knjiga, a ujedno i za čitaonicu.

Unutrašnjost Biblioteke sasvim je adekvatna njenoj spoljašnjosti, vječit polumrak, napukli strop i stari, crvotočni namještaj moraju u svakom posjetiocu izazvati mučan osjećaj.

Sadašnje nepodesne i tjesne prostorije stvaraju velike teškoće u našem radu. Nije rijedak slučaj da izvan ljetne sezone, kad je posjet najveći, mnogi članovi moraju čekati vani dok ne dođu na red da posude knjigu.

Razumije se da u takvim uvjetima ne možemo poklanjati veću pažnju članovima u izboru knjiga. A to je naročito žalosna činjenica, budući da među članovima najviše ima djece koja su najredovitiji i najčešći posjetoci.

Prijemni ispit na Pedagoškoj akademiji

Uvjeti za upis i na pedagoške akademije pružaju šire mogućnosti

(Nastavak sa 1. strane)

stoga naše Radničko sveučilište nije ni moglo u toku prošle školske godine organizirati i posebne pripremne seminare za polaganje prijemnih ispita na Pedagoškoj akademiji, što će za slijedeću školsku godinu svakako učiniti.

Eto, s toga razloga što nije bilo pripremnih seminara tako-vih kandidata ima mali broj, ali u stvari u našem gradu, na području naše komune i kotara ima priličan broj lica koji uz potpuno osnovno obrazovanje imaju i odgovarajuću radnu praksu. Te su prvenstveno naši fiskulturnici koji vode nastavu fizičkog odgoja u školama ili društvenim organizacijama, koji rade u DTO »Partizanu« ili prosvojitim ustanovama na stručnim poslovima iz oblasti fizičke kulture. Osim toga ima još veći broj onih koji imaju stručnu spremu, odnosno stručnu spremu s parketičnom obukom, te na temelju općeg zakona o uvjetima za upis na fakultete imaju pravo da uz određene uvjete i oni postanu studenti, ali uz opravданo ograničenje da upisuju samo odgovarajuće grupe predmeta, ponajviše matematiku i fiziku.

Ove školske godine iako nije bilo pripremnih seminara Pedagoška akademija u Šibeniku ne može navedenim ličima onemogućiti polaganje prijemnih ispita i upisa, jer to bi bilo u suprotnosti sa zakonom. Osim toga, među navedenim licima ima vrijednih drugova koji su o mogućnosti polaganja ispita obaviješteni ranije, te su imali vremena da se pripreme, a s druge strane ima i onih koji su cijelu godinu polazili pripremne seminare Radničkog sveučilišta da bi se upisali na fakultet, pa sada su se preorientirali na Pedagošku akademiju.

Sva gore navedena lica, ukoliko se opredijele za fizičku kulturu, treba da pred ispitnom komisijom polaže ove predmete: 1. kultura usmenog i pismenog iz-

ražavanja, 2. fizika, 3. kemija, 4. biologija sa osnovima nauke o čovjeku i 5. historija. Pored toga svaki će kandidat polagati ispit iz fizičke sposobnosti, na kojem treba da pokaže stupanj razvoja psihofizičkih osobina (brzinu, snagu, izdržljivost i nervne-mišićnu reakciju). K tome svi će kandidati prije upisa biti podvrgnuti liječničkim pregledu koji organizira škola.

Ostali pak kandidati koji se opredijele za grupu predmeta matematika i fizika treba da na prijemnom ispitu pokazuju znanje iz opće kulture, zatim iz kulture usmenog i pismenog izražavanja, a iz odabrane grupe predmeta matematike i fizike odgovarajuće u obimu gimnazijske grade. Ovi kandidati pored stručnog znanja treba da pokazuju solidnu kulturu usmenog i pismenog izražavanja, i to ne samo u kulturni čitanja, govora i naročito pismenog sastava, nego i teoreti-

sko poznavanje osobito osnova pravopisa, pa ponešto i gramatičke u analizi lakšeg teksta.

Iako prijavljeni kandidati nisu polazili pripremni seminar, ipak smo uvjereni da će se u tom većem broju prijavljenih kandidata naći izvjestan broj onih koji su spremni da s uspjehom polože prijemni ispit. Nikako nije zgodno prejednočirati da na takvim ispitima u dosadašnjoj praksi na fakultetima i visokim školama prolazi najmanimalniji postotak kandidata, ali je potrebno i pošteno ukazati na teškoće i svu rigoroznost ispita.

T. S.

Repertoar kina u septembru

Bez velikih naslova

Smanjenje kvote uvoza filmova neminovno se odrazilo i na program naših kina, tako da će u septembru na platnima kina »Tešla« i »20. aprila« biti prikazano svega dvanaest filmova. Među njima nema nijednog čiji naslov bi nam bio poznat bilo zahvaljujući reklamnoj mašineriji koja je pratila njegovo snimanje, bilo prikazivanju na ovom ili onom festivalu, izuzev, naravno, domaćih filmova. Tri domaća filma su u septembru na programu, jedan sa prošlogodišnjeg, jedan sa nedavno održanog pulskog festivala i jedan koji nije dobio vizu za festival. Prvi je »Partizanske priče« Stoleta Jankovića, koji sadrži dvije priče iz NOB-e: »Povratak« i »Crveni šal«. Glavne uloge tumače naši poznati filmski glumci Boris Buzančić, Milan Milošević, Branko Pleša, Janez Vrhovec i drugi. U Puli je priličan uspjeh postigao film »Nasile na trgu« (Dr. Kolar) takođe sa tematikom iz NOB-e, kojeg je režirao Leonardo Berković, a u kojem dominira figura poznatog američkog glumca Brodericka Crawforda uz Branka Plešu, Viktora Starčića, Valentinu Kortez, Berto Soltrala i Herminu Pipinić. Selekciona komisija nije dozvolila pristup u Pulu zabavnom filmu »Ljubav i moda« Ljubomira Radičevića, u kojem igra niz naših najpopularnijih komičara, koji će veliki broj gledalaca sigurno nasmijati.

Američki film »Imitacija života«, koji se nalazi na septembarskom programu, je komplikirana ljubavno - obiteljska drama sa happy-endom. Film je režirao Douglas Sirk, a glavne uloge tumače Lana Turner, John Gavin i Sandra Dee. Pokojnog Tyronea Powera gledat ćemo u sentimen-talno - muzičkom filmu »Dvije ljubavi Eddy Duchin« sa Kim Novak kao partnerkom. »Uspavanje ljepotica«, crtani film Walta Disneya po poznatoj bajci a s muzikom Čajkovskog, pobudit će sigurno veliki interes naših najmladih.

Sovjetska produkcija je u septembarskom programu zastupljena

na dva filma, jedan je »Crveno lišće«, film o pokretu seljaka u Bijeloj Rusiji 1938., a drugi »Serjoža«, dirljiva priča o životu ljudi, odraslih i malih. Ovaj film je na festivalu u Karlovinom Varšavu osvojio prvu nagradu. U njemu ćemo vidjeti slavnog Sergeja Bondarčuka i malog Borju Barhatova, koji je za ovu ulogu izabran među 2500 mališana.

Jedini francuski film kojeg ćemo gledati je »Ambiciozna«, obiteljska drama, koju je režirao poznati Yves Allegret. U glavnim ulogama su Andrea Parisi, Edmund O'Brien, Richard Basehart i Nicole Berger. Za česki film »Viši princip«, kojeg ćemo također gledati, kažu da je remek-djelo novije čehoslovačke kinematografije. Radnja filma se dešava u Pragu za vrijeme nacističke okupacije. Na kraju još spomenimo zapadnonjemački film o životu poznatog operetnog kompozitora Emericha Kalmana »Kralj Cardaša«.

Glumci na startu

Ansambli šibenskog teatra, koji je za ovogodišnju sezonu dobio osam mlađih prinova, već se uvelike priprema za nastupe, koji će nadamo se, zadovoljiti gledače.

Kako smo obaviješteni od propagandne službe gotovo su privredni kraj u radu na postavljanju prvih dvaju djela iz ovogodišnjeg repertoara, koji istina još nije definitivno određen, a što je trebalo. Međutim, kako nam rekoće, to nije učinkjeno zbog većeg broja novih glumaca, koje treba prvo upoznati i znati dati uloge koje će im najbolje odgovarati.

Kako rekosmo sada se radi na postavljanju dvaju komada: najnovije i do sada još neizvedene komedije Branka Čopića »Vuk Bubalo« i kriminalističke drame francuskog spisatelja Alberta Thomasa »Klopka za bespomoćnog čovjeka«.

Oba ova komada postavlja na scenu poznati beogradski redatelj Aleksandar Ognjanović, koji je kao gost u prošlim sezonomi s uspjehom postavio nekoliko djela na scenu našeg kazališta. On se u isto vrijeme pojavljuje i kao tvorac scenografije u oba naveđena djela.

U komediji Branka Čopića »Vuk bubalo« imat ćemo prilike vidjeti slijedeće članove našeg teatra: Krešimir Zorić, Nevena Belamarić, Srdana Klečka, Zlatka Stefančić, Ante Balina, Mirjana Nikolić-Pavlović, Borivoja Glazera, Saša Binder i Josipa Vikarija.

U akcioni drami Alberta Thomasa »Klopka« uloge će tumačiti Albert Druter, Olgica Dragnić, Ivan Kostić, Milenko Vesnić, Nešo Terzić i Veska Maričić.

Premjerne izvedbe ovih dvaju komada uslijedit će po svoj prilici krajem rujna.

film

Tonka

AMERICKI FILM. REŽIJA: LEWIS FORSTER. GLAVNE ULOGE: SAL MINEO I DR.

Film je proizvodnja Walta Disneya.

U ovom filmu u okvir poetičnog odnosa između čovjeka i konja Tonke umetnut je i rat, i to posljednji bojevi, između Indijanaca i bijelih osvajaca.

Pažljivim i punim ljubavlju odnosom prema konju, mladi Indijanac Bijeli bik pripravio je podvijalog konja (muštinga) i oboje su postali jedno drugom neobično privrženi. Da je morao postojati takav odnosi između Tonke i njegovog prvičnog krotitelja učio je i američki kapetan, koji ga je kasnije kupio opet kao podvijalog, jer ga je Bijeli bik u međuvremenu bio pustio na slobodu, u divljini, da ne bi zlopatio u rukama. Žutog blka, surovog ratnika, kojemu ga je, prema plemenskom običaju, morao predati. Ta poezija o odnosu između čovjeka i konja, osnovno je i najvrednije u tom filmu. Neuvjernjivo je da je Tonka ubio koptitom Žutog blka u vrijeme boja između Indijanaca i američke vojske. A još je neuvjernjivo da Bijeli bik stupa u američku konjicu samo da bi bio s Tonkom, koji je s američke strane ostao jedini preživjeli od konja i ljudi, u bitci američke konjice s Indijancima i to poslije nego što je njegovo pleme u daljnjim bitkama desetkovano i stjerano u rezervat.

Indijanci su prikazani s izvjesnim poštovanjem. Njihov plemeniti život i folklor dosta je poetiziran. U filmu je prikazana velika bitka 1876. godine između Indijanaca, koja je predvodio veliki poglavica i ratnik Bik koji sjedi, i američke vojske. Bitku su dobili Indijanci, ali su, naravno, izgubili rat i zatim bili konačno prisiljeni da njihovi ostaci ostanu u rezervatima. Među Amerikancima mjetki su bili oni kao što je bio konjički kapetan, drugi Tonkin gospodar, koji su u Indijancima vidjeli ljude i iskreno željeli mir.

Film koji po svojoj znatno humanoj i poetičnoj noti može zadovoljiti i mlade i starije.

Moderato cantabile

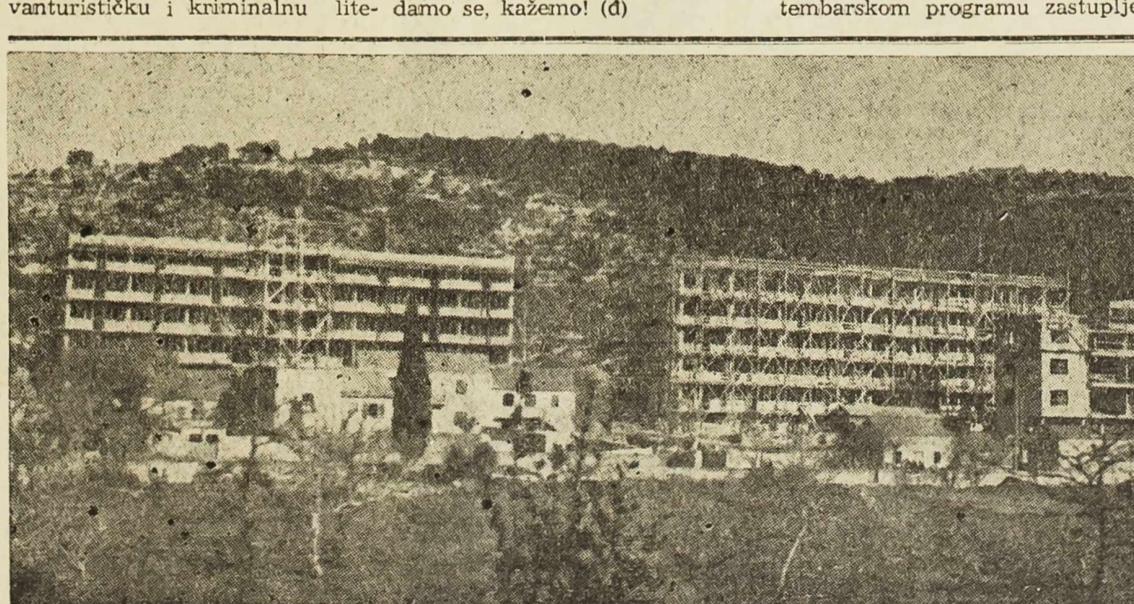
FRANCUSKI FILM. REŽIJA: PETER BROOK. GLAVNE ULOGE: JEANNE MOREAU, JEAN PAUL BELMONDO

Nov način prikazivanja ljubavi na filmu. Razotkrivaju se i prate unutrašnja stanja i emocija glavnih aktera. Kamera je često duže zadržavala na akteru da bi nas navela da osjetimo i pratimo njegovo unutrašnje zbijanje, a zatim to pojačava slijedenjem pejsaža, a to je trebalo. Međutim, kako nam rekoće, to nije učinkjeno zbog većeg broja novih glumaca, koje treba prvo upoznati i znati imati uloge koje će im najbolje odgovarati.

Tako rekosmo sada se radi na postavljanju dvaju komada: najnovije i do sada još neizvedene komedije Branka Čopića »Vuk Bubalo« da pažljivo prati film i uživljava se u emotivnu stanju glavnih lica. Ako toga nema tada je površnom gledaocu film možda i dosadan, jer radnja nema onaj vanjski brži tempo, koji sam po sebi obuzima pažnju gledaoca. Ali zato ima izvanredan unutrašnji tempo.

Jednostavnom sadržaju ovog filma samo je navedeni postupak mogao dati unutrašnju snagu i film učiniti snažnim. Žena industrijalca, koju muž zapostavlja, raspravljajući s mladim radnikom o ubojstvu iz ljubomore, koje se desilo u mjestu u jednom buffetu, postepeno zajedno s njim dolazi u situaciju u kojoj su bili navedeni ljubavni među kojima je došlo do tragedije. Ali ljubavnik suočen s besperspektivnošću ljubavi, koja se razvila, odstupa, iako je snažno zaljubljen.

Režija je na visini, a gluma izvrsna, kako Jeanne Moreau tako i Jean Paula Belmonda.

Novo naselje na Šubićevcu

Knîn

Suradnja dviju škola

Ljudi u kninskoj i drniškoj komuni, a i roditelje, zabrinjavajuće je problem kako uključiti učenike poslije završene osnovne škole u stručne škole, kako bi omogućili što prije stekla zvanje.

Pošto u Kninu ne postoji srednja ekonomska škola, a niti u Drnišu gimnazija, to su savjeti za prosvjetu jedne i druge komune i uprave škola, ipak ovo pitanje uspešno riješili u vidu kooperacije između škola.

ULOVLJEN RIJEĐAK PRIMJE- RAK PASTRVE

Kninskog ribolovca Đoku Martiću, službeniku Tvrnici vijaka, poslužila je nedavno rijetka sreća. Loveći ribu na ušću Radljeve u Krku, uspio je izvući potonu pastrvu koja je bila teška 5 kilograma.

Inaće rijetki slučajevi da se u Krki i njezinim pritocima ulovi pastrva toliko težine.

turizam

Tvornica »Metalna« iz Marijibora u zajednici sa još nekoliko privrednih organizacija iz Marijibora, započela je pripreme radove na izgradnji kombiniranog turističko - ugostiteljskog objekta u Vodicama. Objekat će raspolagati restauracijom kapaciteta 500 obroka i velikom terasom koja će imati najsvremeniji štekat sa 100 garnitura. Na spratu će objekat imati moderno opremljeni noćni bar, terasu i nekoliko poslovnih prostorija. U posebnoj zgradi nalazit će se sanitarni uređaji. U neposrednoj blizini treća zgrada će imati razne prostorije namijenjene za zabavu. Ukupne investicije na gradeviške radove i unutarnju opremu iznosit će 500 milijuna dinara.

U ugostiteljskoj komori kotara Šibenik izvršene su pripreme oko objavljuvanja novih cijena usluga za slijedeću turističku sezonu. Svi ugostiteljski objekti na području kotara dobili su na uvid posebne obrasece po kojima će kalkулativno obraditi cijene svojih usluga. Prema sadašnjoj ocjeni, nove cijene kod ugostiteljstva za 1962. godinu, kretat će se prema ovogodišnjim.

Komisija za izradu društvenog plana kotara, pored ostalog izradila je cjelokupnu dokumentaciju za oblast saobraćaja. Tako je planirano da u 1965. godini društveni brutto produkt saobraćaja iznosi 8 milijardi i 124 milijuna dinara. Od toga otpada na željeznički saobraćaj oko 2 milijarde i 880 milijuma, pomorski saobraćaj 3 milijarde i 450 milijuma, cestovni milijardu i 225 milijuna i za PTT 540 milijuna dinara.

Prije nekoliko dana u Šibeniku su boravila četiri broda obalne plovidbe zadarškog »Putnika«: Orion, Val, Zoran i Dragić sa grupom od 90 francuskih turista, koji su se nalazili na krištarenju po Jadranu. Gosti su tom prilikom razgledali kulturno - historijske znamenitosti grada. Također u tom vremenu nalazila se je i engleska jahta »Sea Huntress« sa 18 turista.

Turistički savez kotara Šibenik učestvovat će na ovogodišnjem jesenskom Zagrebčkom velesajmu. Na izložbenom prostoru bit će izloženi: koralji, sružne, sardiće, domaće rektovine, fotografije i grafikoni koji će prikazati razvoj turizma na području šibenskog kotara. Najinteresantniji na standu svakako će biti izlaganje prve turističke regije Trbinj - Rogoznica. Sredstva u visini od 600.000 dinara osigurale su privredne organizacije, koje ujedno izlazu svoje eksposnate.

U Turističkom savezu kotara sredeni su podaci za ukupan turistički promet na području kotara za srpanj mjesec. Najviše je estvereno noćenja u kućnoj radnici 99 hiljada, zatim u odmaralištu 78 hiljade, u kampovima 24 hiljade i kod ugostiteljstva 7,5 hiljada noćenja. Od domaćih turista najviše ih je bilo iz Srbije, Hrvatske i Bosne, a od inozemnih iz Austrije, Njemačke i Francuske. (K. B.)

Tako će već početkom nove školske godine srednja ekonomski škola u Drnišu pri kninskoj gimnaziji otvoriti svoja odjeljena, a kninska gimnazija će pri srednjoj ekonomskoj školi u Drnišu otvoriti svoja odjeljena, s napomenom da će odjeljena kninske gimnazije u Drnišu biti pedagoškog smjera, radi kasnijeg lakšeg opredjeljenja polaznika za Pedagošku akademiju u Šibeniku.

U KNINU SE IZVODI NADO- GRADNA BOLNIČKA ZGRADE

Krila kninske bolnice koja su dosada bila u razini visokog primjera, poduzeće se na još jednak. Radove izvodi režijska grupa Medicinskog centra. Vrijedno je istaknuti da u ovoj akciji dobrovoljnim radom pomaže osobljue ustanove, a raznim uslugama odazvale su se privredne organizacije ne samo Knina, nego i Drniša. Pri isporuci drvene građe investitor je našao na mnogo razumijevanja u komuni Bosanskoj Gračaničkoj iz koje se također lječe bolesnici u kninskoj bolnici. Potrebno je istaknuti prilog jedne zagrebačke elgane naime kontingenta dodijeljene cigle.

Nadogradnjom bolničkih paviljona dobit će se novi prostor za još bolju obradu bolesnika i komformniji smještaj pacijenata.

PLAVNO ČEKA SVOJU »MAGISTRALU«

Plavno, najveće i najudaljeno selo kninske općine, smješteno na tromeđi Like, Bosne i Dalmacije, već dugo čeka svoju magistralu koju skromnije nazivaju putom. Putom zvanim želja.

Ta plavanska cesta druga je više puta po godinu dana. Razlog: zamašniji je to saobraćajni objekt za čiju izgradnju sama komuna nije mogla odvojiti sva potrebna sredstva. I za to se gradnja puta Knin - Plavno prekidala u više navrata.

Plavnjaci, a također i zaинтересirani Radljevcima, dobrovoljnim radovima dali su prilično učešće, ali sve to nije bilo dovoljno.

I tako su Plavnjaci godinama ostali nekako »odsjećeni« od svijeta.

A imali su ranije nešto puta kroz Dušnicu, preko Golubića, ali taj put im je otpao iz objektivnih razloga.

Otada su upućeni na drugi, znatno duži put, što im je pogoršalo saobraćajne veze s općinskim centrom.

Inače novi, bliži i najprirodniji put od Knina do Plavnog koji je trasiran dolinom rijeke Radljeve, prolazi kroz vrlo lijep i živopisan predio.

Kad se ta saobraćajnica potpuno i solidno izgradi, bit će uistinu toliko željena plavanska magistrala, koja će, ikonačno, veliko selo pod Orlovicom, riješiti mnogih briga.

VISOKORODNE TRAVE NA KNINSKOM ORAŠARU

Problem proizvodnje krmnih masa širokih je razmjeri i veoma značajan. Radi rješavanja spomenutog pitanja stručnjaci za interesiranih ustanova i zavoda stalno poduzimaju istraživačke radove i praktične zahvate na terenu. Među takve možemo ubrojiti kninsko ogledno poljoprivredno dobro »Glavica«, koje je na svom orašaru pod Dinaron, pristupilo eksperimentalnom uzgoju nekoliko vrsta visokorodnih planinskih trava, da bi se utvrdila njihova svojstva, otpornost prema suši i mrazevima, brzinu rasta i količinu primsa.

Dosadašnje kontrolne košnje pokazale su, da na pokusnim parcelama na orašaru, visokorodne i brzorastuće trave po prinosima i prehrabom vrednosti, premašuju sve ostale trave sa krasnih pašnjaka, koji se, načinost, još uvijek iskoristavaju bez odmora i bez ikakvih mjeru za njihovu regeneraciju.

DA »KRIVINE« NE BUDU KRIVE

Stanovnici Polače velikog podinarskog sela žele konačno riješiti svoj stari problem, da se automobilom dovezu do općinskog centra, a ne, kao dosad što su činili, da dugo i naporno pješače.

Jer, daleko im je silaziti do centra Knin - Vrlika - Sinj, da bi mogli koristiti postojeću autobusnu prugu.

Kroz sredinu njihova sela, dobroj dijelom, istina prolazi priješnjim putom, ali njegova posljednja dionica, pred Kninom, lijevo od Krčića, je u najlošijem stanju, sa nekoliko serpentina, s oštrim i opasnim zavojevima. To su »Krivine«, građene još u doba francuske uprave u Dalmaciji.

Priširenje »krivina« izvedeno je prije nekoliko godina, ali ne na najbolji način. Sada je u selu ponovno pokrenuto pitanje definativnog uređenja polačkog puta. Kao i ranije mještani će dobrovoljnim radom dati veliko učešće, a neće izostati ni pomoć iz komune.

Svima je želja da se taj put potpuno osposobi za uvođenje autobusnog saobraćaja, a to bi znalo mnogo za podinarski svijet koji se godinama mučio, pješačeći do Knina i natrag.

KNINSKA »DINARA« DOBIT CE DRUŠTVENE PROSTORIJE

Uskoro će započeti radovi na izgradnji nove dvosobne stambene zgrade u blizini »Dinarina« i gradišta. U visokoprizemnim prostorijama te novogradnje predviđen je prostor za društveni život NK »Dinare«. Tu će biti prostorija za upravu, dvije svlačionice, soba za rekvizite i sanitarni čvor.

Zaista vrijedan primjer postepenog rješavanja prostorija društvenih organizacija u Kninu.

Murter

Uz savremeniju obradu zemljišta

Prinosi bi bili veći

Gledano s brijege nad otokom Murtersko - betinsko polje dođima se poput šarenog mozaika, na kojem se čak vide i manji plastovi slame. Na približno 200 hektara ljudi se bave površarskim ratarstvom i ratarstvom i voćarstvom. To polje ima još nešto, što je rijetkost na dalmatinskim poljima — više od 700 bunara koji obiluju slijepima, površina na kojima po redu sadu rano salatu, a kasnije i ostalo povrće.

Na Betini je izgrađen staklenik od 300 kvadratnih metara, gdje se uzgaja kvalitetan rasad salata, kupusa i paprike.

Površarsko ratarstvo traži i stručnu radnu snagu. Zbog toga je Školska zadružna zadružna u Murteru dobila učenici obradili nekoliko parcela i

ispitali rentabilnost nekoliko kultura.

Kako se sada radi, uzgoj povrće odzima mnogo više vremena nego je to potrebno. Naime, salatu, rajčice, kupusa i druge zalihe se uuglavnom ručno, iz bunara. Pokuši stručnjaka pokazali su međutim, da pravilnim gnojenjem zemlja sama doveli potrebnu vodu, koja se nalazi neposredno ispod površine. Za ekonomsku računnicu to je važno vrtkireće, jer zbog nedostatka radne snage, koja je dobrim dijelom zaposlena u industriji, u poljima većinom rade žene. Mađe zalihe se uuglavnom rade žene. Magazin je zalihe učinio pojednostavljenim, da proizvodnju, samo ih u to tek treba uvjeriti.

Betina bez parobrodarske veze

njan, naravno, protestiraju, jer su time prilično pogodeni, između ostalog, i zato što ne mogu prevesti površarske proizvede kojih inače ima po nekoliko desetaka vagona. Oni sada prevoze povrće u čamcima na vlast u Tijesno, gdje ga ukrcaju na brod. Uklanjanjem parobrodarske veze sa Betinom ima mnogo štetne. Brodova nema dovoljno, ali zato prilikom sastavljanja novog vozog reda o svemu treba dobro razmislići.

Gradani pišu

„Samo jedan restoran za radnike, ali kakav?“

Pod ovim naslovom u broju »Šibenskog lista« od 17. kolovoza objavljen je članak sa potpisom »Sime Brković«, koji uzgred budući rečeno nije abonent navedenog restorana, a protiv koga je podnijeta krivična prijava po Zakonu o štampi, jer je imenovan i iznisan u pomenutom članku neistine, koje pogodaju ovaj u-gostiteljski kolektiv.

U navedenom članku kaže se, da je hrana neposojena, jednoljuna, prljava, neukusna i djeluje odvratno. Ovi termini ne mogu da se upotrebe a da nije pretodno sanitarna inspekcija, ili drugi nadležni organ to utvrdio, jer na taj način, djeluju kao kleveta.

Radi objektivne informacije istaći je, da se radi o restoranu, koji danas ima oko 500 abonentata, a da je toliki broj abonentata rezultat dobre i vrlo jeftine kuhinje. Naime, abonenti, uprkos današnjim cijenama, plaćaju mjesечно za dva obroka dinara 5700. Hrana je raznolika, ukusna, obična i jednodušno je mišljeno abonentata, da se je u prehrani mnogo postiglo, dakako s obzirom na sredstva sa kojima se raspolazi. U današnje vrijeme u bilo kojem ugostiteljskom objektu u Šibeniku sam ručak košta do 500 dinara, pa je potrebno kod kvaliteta hrane voditi računa i o ovim mogućnostima.

Prigovara se, da se čeka mnoho na poslužu. To je posve razumljivo, jer glavnina abonentata dolaze u 14 sati, pa svi žele odjednom da ih se posluži, što je nemoguće učiniti, pa da je personal tri puta veći, a da se ni ne spominje, koliko bi povećanje personala poskupilo ishranu.

Pisac članka daje zaboravljaju, da je kuhinja adaptirana za kapacitet od 100-200 abonentata, a ne za 500, pa su to ozbiljne objektivne zaprake brzini pa i kvaliteti hrane.

Potpuno je klevetnički od pisca članka, kada govoriti o nečistoći i nehigijeni, pošto je i sam pisac, ako hoće biti objektivan, više nego uvjeren, da je i higijena i čistoća na visini, u granicama mogućnosti personala.

Najviše pisanja ne može služiti na ugled pisca članka, a kleveta javno objavljen, imat će i svoju repensiju pred nadležnim sudom. Pisac članka je trebao da potpiše svoje pravo ime, a ne

da se služi imenom nekog građanina, koji nema veze sa saštvom članka, jer ponavlja se, u spisku abonentata ne postoji pisac članka, a takova osoba, radnik u Šibeniku, koji je pohranjiv uuglavnom načinom, a ne upravi restoran, nije pisan ovog članka.

Uprrava je obavijestena, da je »Šibenski list« dobio odgovor na ovaj članak od strane jednog abonenta, ali taj odgovor nije objavljen, što svakako nije zgodno, jer je upravo red — da abonenti odgovore na pisanje jednog neobjektivnog abonenta, koji nitro shvaća objektivne niti subjektivne mogućnosti jednog ovakvog restorana, koji nastoji da daje ukusnu, čistu, biramu, a i ujeti u ishranu našem radnom čovjeku.

Radničko službenički restoran - Šibenik

NAPOMENA: Redakcija do danas nije primila nikakav odgovor na napis, koji je objavljen 17. VIII. o. g.

PROSLAVA U SEPURINAMA

U okviru proslave 20-godišnjice narodnog ustanka u Prvič Šepurini održana je svečanost koja je bila obilježena svečanom akademijom.

Sekretar osnovne organizacije SK Ivo Radovčić pročitao je referat o značaju ovog jubileja. Zatim su mladićini izveli kulturno umjetnički program, komjor je prikazana komedija »Kohužan u Getu« Ante Jelasko.

Mještani Šepurine položili su vijence na spomen - ploču na Zadružnom domu, kao i grobove poginulih boraca. Tom prilikom je Rado Cukrov, kapetan JNA evocirao uspomene na poginule borce. (MC)

OSNOVAN AKTIV SKJ U NARODNOJ BANCII

25. o. m. u Narodnoj banci Šibenik održan je sastanak članova SK, na kojem je izabran aktiv od 21 člana i sekretarijat od 3 čl

gradske vijesti

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premjera domaćeg filma — LJUBAV I MODA — (do 5. IX)

Premjera francuskog filma — AMBICIOZNA — (6-11. IX)

»20. APRILA«: premjera českog filma — VIŠI PRINCIP — (do 3. IX)

Premjera američkog filma u boji — IMITACIJA ŽIVOTA — (4-10. IX)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 1. IX — II narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.

Od 2-8. IX — I narodna — Ulica Božidara Petranovića.

Matični ured

ROĐENI

Smiljana, Nikole i Božene Perenčević; Željko, Slavka i Jelka Dobrijević Valentin, Tihomira i Tonke Babićević; Milene, Ante i Ane Franjin-Pečarica; Željko, Marijana i Radoslave Cukrov; Ante, Ivana i Zorislave Reljan; Miroslav, Sime i Danice Supe; Siniša, Dragosava i Dinko Brkić; Ozren, Marka i Mare Supe; Slavica, Svetoslava i Marije Tanfarra; Rozana, Maria i Slavka Kuršar; Branka, Srbobrana i Zorka Lalić; Mercedes, Bože i Ljiljana Trogrlić; Rajna, Marka i Jaka Gabela; Mijo, Marka i Jaka Gabela; Milena, Marka i Jaka Gabela; Ljiljana, Mate i Ante Gašperov; Meri, Ivo i Anke Lučović; Ljiljana, Jovana i Milica Stamenković; Vinika, Ivana i Milica Vučić; Nada, Mile i Milica Šuperba i Miljenko, Vlade i Frane Škulbonja.

VJENČANI

Milovac Srbobran, pom. šef — Jakelić Damica, domaćica; Lučev Ante, kuhanar — Rodin Marija, radnica; Krnić Mile, pomočar — Konjevoda Janja, domaćica; Lučev Dragomir, stolar — Lošinjanin Mira, domaćica; Gučin Mile, električar — Novaković Božena, domaćica; Gorenja Manko, vatrogradac — Veinović Sava, domaćica; Blažević Petar, stolar — Marko Ljuba, službenik; Milić Ivan, bravar — Budan Ante, službenik i Lambaša Nikica, šamoter — Junačkić Duma, službenik.

UMRLI

Berenghi Ana rod. Mijoć, starica 73 god.; Mirković — Čiminko Martin pok. Spire, star 74 god.; Mikulandra Ana pok. Blaža, starica 65 god.; Gabela Mijo Markov, star 1 dan i Dunikć Hrvoje pok. Jose, star 30 god.

MALI OGLASNIK

PRODAJE SE KUĆICA sa dvorištem uz povoljnu cijenu. Upisati u upravi lista.

ŠIBENSKI LIST

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik
Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Direktor: Marko Jurković

Glavni i odgovorni urednik:

NIKOLA BEGO

Uređuje redakcijski kolegij
Tehnički račun: Komunalna banka Šibenik broj 435-70-1-7
Rukopis se ne vraćaju

Preplata za tri mjeseca 300,
za pola godine 600,
godinu 1200 Din
Tisk: Štampas - Šibenik

Teme o kojima se moglo ne govoriti da smo ...

— Bio sam jučer u — i slijedi ime nekog našeg dalmatinskog grada, jednakog ili većeg od našeg, pa se nastavlja s usporedljivima koje vrijednost tog mjesta izdižu nad našim u pogledu komunalnih mogućnosti, zabave, društvenog života i mnogo čega drugog što je dočinio zapazio.

Pri ovim razgovorima se ne zaboravljaju naše prednosti, ali ton ostaje da se kuka za onim što još nismo postigli, a po ocjeni dotičnog smo mogli. Nekako kao da je pri tome više rezignacija nego volje da se uključimo i pomognemo u onome što nam nedostaje, naravski u okvirima realnih mogućnosti.

Mislići o takvim razgovorima, čini se kao da je naš grad u svome razvoju u jednoj zaista kritičnoj fazi. Kao da se nalazimo u položaju kad je sve spremimo da se učinio onaj presudni i najteži korak koji bi nas doveo u situaciju u kojoj neće biti osnova za rezigniranje. Oni koji »govore« treba da priđe u akciju, da ne bježe već da preuzmu djelatnosti i ostvaruju one zadatke koje oni mogu izvršavati i koje zajednica od njih može očekivati. To ne moraju biti teški i »veliki« zadaci. Svak prema svojim mogućnostima, ali s voljom ...

Zapravo nama ne treba samo učiniti ovo ili ono, jer, treba reći da jest, čini se i ovo i ono. Nama treba izmijeniti stava prema onom što se radi. Mi moramo postati aktivi i graditi i. Izmjenom stava i stavova počet ćemo izvlačiti grad iz onoga što ga drži iza granica naših mogućnosti.

Sad kad imamo »Jadran«, imamo riva, brze pruge; sad kad se negdje među borovljem Zlarina stvorio ili stvarao opsežni regionalni plan razvitka turizma od Rogoznice do Vodica (ili Murter-a) — sada u sjeni, na terasi »Krke«, u ovim posljednjim klovinskim danima, zabilježili smo par tema, koje su tretirane rezigniranim tonom, ali bismo ih ovdje htjeli dati ne rezignirano, već da se o njima razmisli na mjerodavnom mjestu i da se povodom njih mjerodavno postupi.

Zabilježeno

Kroz mrak do „Dubravke“

Lijep je i ugodan restoran »Dubravka« na još lijepšem Subićevcu. Prijatan kutak odmora u mirisu borovljiva, i čevapčića, i bezbrzine mladosti. Samo, jedna stvar u priličnoj mjeri narušava izgled tog privlačenog ambijenta: put koji vodi do ovog turističkog objekta sasvim je loš. I uz to neosvijetljen. Idući prema restoranu ili napuštajući ga čovjek se prosto sudara s prolaznicima. A to nije lijepo i to ne valja u vrlo se lako sve to skupa moglo izbjegći. Tim više ikada se zna da bi se postavljanjem samo, recimo, dviju slijalica stvar riješila. Sezona je na izmaka pa ove godine valjda je već kasno, ali dogodine stvar se ne bi smjela ni trebala ponoviti.

Nogomet pred Vijećnicom

Opomene i lijepo riječi ponkad ne komiste. U to smo se već do sada nebrojeno puta uvjerili. Pa ipak ima stvari koje nameću da se o njima opetovanje piše. Možda i zbog toga što mjerodavni sami ne počlanaju dovoljno brige, ovi, na oko sitnim prijetujima.

Riječ je o »divljem« nogometu pred Vijećnicom. Igra se svaki dan, skoro od jutra do mraka. Biva večeri kada se ova »igriga« protegne i do pola noći. Tada se viče, — ne viče, već urliče, — dobacuju kojekakve riječi, — jednostavno stvari se štimung pogodan za sve prije nego ono što bi se moglo blagonsklono nazvati nestaslukom. Čudi nas da organi javnog reda već jednom ne kazne primjericu prestupnika, ne bi li se toj igračiji već jednom stalo na kraj. A, ruku na srce, vrijeme bi već bilo. (d)

Cistoča. Neki kažu da je Šibenski čist grad, a neki, sa zlobom ili bez:

— Jest, kad padne kiša.

Grad se čisti. Kante su tu. Uloženo je i sredstava i volje, ali, ruku na srce, grad nam nije čist.

To je sve u ovoj sezoni! Prođimo Pazarom i ulicama koje vode na nj. Kore, špic i drugi otpaci voća prave blato, smrad i — opasnost za živote.

Prođimo Ulicom Bratstva i jedinstva i Ulicom B. Kidriča. Izmet konjiski, baleta, zgnječena automobilskim gumama isparava na žarkom sunču i, naravski, neizdržive zaudare.

Prođimo Gradskim vratima. Na mjestu gdje su kante za smeće, oko njih, ljsuske od jaja, glave od ribe, razdrapani papir, kore od krumpira i drugih otpadaka hrane, koji kao da su prevrli u kantama i prosuli se po pločniku oko — htjeli ne htjeli — našeg najatraktivnijeg kulturno-historijskog spomenika.

Prođimo uz travnjake na obali. Ne samo da nesmiljeni turisti — prolaznici tražeći hladu nemilo gazu ono čime se želimo dići, već za sobom ostavljaju mastan papir, koru od salame, pileće kosti, gnijele pomidore i drugo što nisu ikozumirali, ili im se nije dado dalje u prtljagu nositi, mašavši se na domaku svoje »luke odmora«.

Ili Ulicom P. Grubišića, na donjaku NO kotara. Tamo na jednoj širini, na otvorenoj ulici, sabiru se kante smeće. Kad dode otvoreni kamion koji smeće odvozi, sadržina kanti se izruči na astfalt i onda se lopatama bacu u kamion ...

Zadržali smo se na najužem gradskom centru. Možda su drugi gradski predjeli čisti, ali ovo što smo naveli dovoljno je da budemo uz one koji imaju povjerenje u — kišu.

Ali i bez kiše, očito je da se može nešto učiniti. Govori se o košarama za otpatke. One se, međutim, još nisu postavile. Kod ovog dolazi nam na pamet da je jednom ulicama Bratstva i jedinstva i B. Kidriča »patrolirala« jedna čistačica.

Zašto se ne bi postavili »dežurni« čistači na najugroženijim mjestima u gradu?

Takvi čistači, pa još i košare — sigurno je da bi, ako komunalni stručnjaci nemaju boljih ili jeftinijih rješenja, pridonijelo skidanju s dnevnom reda ovog aktualnog komunalnog problema grada.

Nikad nismo bili jaki na području zabave. Kao da nam nedostaje ideja

* * *

Ovo je samo jedan dio tema i temica. Sigurno je da ih ima još o kojima se govoriti. Ovo su one koje su već ove godine (i konano) mogle ne biti predmet razgovora ... Em

Problemi na relaciji MESARNICA - POTROŠAČ

Gledajući rad naših mesarnica njoj prodaje meso bez kosti, a s aspekta potreba potrošača, njužno ne nameće zaključak da on ne zadovoljava. Problem je prilično složen i ne svodi se samo na zakidanje na vagi, kako to izgleda u očima naših domaćica. Istina je da se one tuže i da nisu dobile meso, koje su tražile, da su sudečka dok su ga dobile i t.d., ali nitko nema hrabrosti da traži uzroke tim pojavama, da ih iznosi na svjetlo te da traži načina za njihovo otklanjanje. Sve se svodi na to da se optuži mesar, koji navodno zakida, a problem ostaje otvoren.

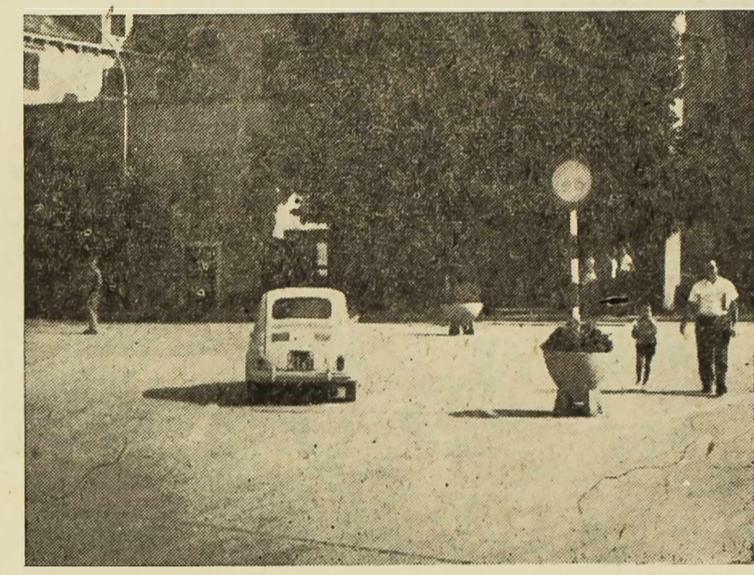
Nažalost od svih tih prigovora imamo dosta istine. Zakidanje na vagi je stara bolest naših mesarnica. Možda domaćice u tome preteraju, ali ne treba biti ni naijan na vjerovati da mesari ne zakidaju nimalo. Treba pogledati istini u oči i naći načina da se ta sužbija. Pojava je stara i štetna, a i kažnjiva. Ipak je sva kidašnja. Možda bi trebalo vidjeti i drugu stranu medalje. Možda ne bi bilo na odmet prodiskutirati o stimulativnjem nagradivanju mesara.

Svi ostali problemi vezani su uz organizaciju rada poduzeća »Mesopromet«. Prvo što pada u oči je postojanje dva poduzeća, »Gradske klaonice« i »Mesopromet«. Koliko je to ekonomski opravданo ne znam, ali istina je da ipak povećava troškove. Kao važan faktor u boljem snabdijevanju potrošača mesom bio je priđonjeli boljem snabdijevanju gradana mesom, jednim od važnih artikala ishrane stanovništva.

foto-kronika

Svakoga jutra možemo u blizini ribarnice primijetiti i po nekoliko malih koča, koje dovoze ribu u Šibenik. Ranije su to radili samo manji leutii iz okolnih mjeseta, dovezdi ribu u lovljenu mahom u priobalnom području. Ribarske zadruge čine napore, da se što više ribe lovi daleko na slobodnom, otvorenom moru, sa sredstvima, koja omogućavaju bogatiji ulov. No, eprema je skupa, kao i sami brodovi, što sigurno utječe i na cijene ribi. Bilo kako bilo, valjalo bi očekivati, da će Šibenik u buduće u tom pogledu biti bolje opskrbljen.

U cilju što pravilnije reguliranja rastućeg saobraćaja u našem gradu, ovih dana izvršena su nova markirana prolaza i kolovoza na najprometnijim mjestima. Postavljaju se i novi saobraćajni znakovi. Grad kao da dobija novi izgled. Ali, nije se uviđek lako snaci ni pješacima, a kamoli motornim vozilima. To pokazuje i ova slika: jedan automobil talijanske registracije, zaustavljen se pred raskrsćem na obali oči, u nedoumici kuda da krene. Potrebno je zato dobro osmatrati saobraćajne znakove da se ne bi pogriješilo. No, i ova je slika već »zastarjela«: na ovom mjestu postavljene su već nove table sa novim objašnjenjima o smjerovima vožnje.

Plaže su se postepeno pravljile: na pločnicama Martinskog nije više tako tijesno, nema graje i žurbe, ne zuje mnogi motorni čamci ni »Tomosove« pente. U moru je malo kuća, a i oni koji se sumčaju uglavnom su »turešti«. Skloni smo zaključku, da je u ovo vrijeme odmor upravo najbolji. (J. C.)

NEZGODA NA MORU KOD ZLARINA

Nedaleko Zlarina u nedjelju 28. o. mj. poslijepodne došlo je do pomorske nezgode koja je na sreću završila bez posljedica. Prekoceanski brod »Sarajevo«, nakon što je ispoljio iz šibenske luke naletio je u punoj brzini na ribarski čamac u kojem su se nalazila četiri lica. Samo zahvaljujući sretnim okolnostima niti nije stradao. Ribarski čamac je tek neznatno oštećen. Prilikom sudara iz čamaca su iskočili u vodu Sime Bubica i Dušan Rajević, dok su Pavao Bubica i Nikola Ivas ostali u čamcu. Prva dvojica su se, unatoč blizini kormila, uz velike napore uspjela spasiti, dok su P. Bubica i N. Ivas, osim pretrpljenog straha, zadobili lakše povrede.

PEDAGOŠKA AKADEMIA U ŠIBENIKU

OB AVIEST

Svi prijavljeni kandidati koji su upućeni na polaganje prijemnog ispita treba da u ponedjeljak, 4. rujna o. g. u 9 sati izjutra dodu u zgradu Gimnazije (I kat) u svrhu važnog dogovora.

Iz Tajništva Pedagoške akademije u Šibeniku

SPROT-SPORT-SPORT

DRUGA SAVEZNA NOGOMETNA LIGA

PRVI BODOVI

„Šibenik“ - „Željezničar“ 1:0 (0:0)

Stadion »Rade Končar«. Vrijeme i teren prikladni za igru. Gledalaca oko 3000. Strijelac: Zambata u 74. minuti. Sudac Rukavina iz Varaždina dobar.

»Šibenik«: Rančić, Jelenković, Žaja, Marenčić, Ilijadica, Miljević, Zambata, Stošić, Nadoveza, Aralić, Bašić.

»Željezničar«: Radović, Fazlagić, Kranjc, Kapidžić, Kulović, Kokot, Duspara, Gašić, Smajlović, Osim, Azabagić (Staka).

Domaći su uz teške napore uspjeli savladati borbenu ekipu sarajevskog »Željezničara«, koja je, barem po onome što smo vidjeli na terenu, nastroala izboriti bod. Unatoč konsolidiranju obrani u II poluvremenu to joj nije uspjelo postići, jer je baš u tom periodu »Šibenik« preko Zambate doveo svoju ekipu u vodstvo, koje se rezultativno do kraja nije izmjenilo. »Šibenik« je razočarao gledaoca predvedenom igrom, ali s druge strane zadovoljio je brojne simpatizere jedinim zgoditkom koji je donio dva dragocjena boda. Navalni red u kojem je Nadoveza bio do-

bro čuvan od dvojice obrambenih igrača nije bio u mogućnosti da realizira nekoliko zrelih šansa za gol. Njegovi suigrači unatoč pokretljivosti nisu znali završiti mnoge akcije, koje su polazile od sredine terena. Ipak više od ostalih odsakalici su Zambata i Aralić. U pomoćnom redu Ilijadica je bio siguran, dok je Miljević bio bolji od Marenčića. Obojica su u nekoliko navrata netočno dodavali. U obrambenom redu dominirao je na vratištu Rančić, koji je bio ujedno najbolji igrač na terenu. On je sa sigurnošću znao »umiriti« više oštrelj udaraca Smajlovića, Gašića i Osima. Žaša je bio nešto borbeniji od Jelenkovića. Po prenosi na terenu »Šibenik« je kasnije opasna akcija »Šibenika« nije donijela promjene. Stošić je iskosa tukao glavom, ali pored stative. U 31. minuti Smajlović je propustio sjajnu priliku da zatrese mrežu. To isto učinio je Zambata na suprotnoj strani. Tri minute prije kraja I poluvremene Smajlović je sutirao i Rančić se ponovo istakao izvanrednom paradom. U 58. minuti Rančić je, bacivši se u noge Osimu, spasio siguran zgoditak. Do prenje rezultata uslijedilo je u 74. minuti nakon izvedenog kornera. Zambata je bio najblizi i lijepo nabačenu loptu skrenuo je glavom u gol. Netko ju je izbacio iz gola i to je bilo dovoljno da sudac pokaže da lopta krene sa sredine igralište. Do kraja su sretu bilo je nekoliko naizmje-

za oštrosu šutirali na gol, ali je Radović obranio. U 16. minuti Rančić je u posljednji čas spasio siguran zgoditak. U 25. minuti ponovo su Sarajlije zadali muke šibenskoj obrani. Osim se probio u kazneni prostor i lijevo pucao, ali je Rančić krasno obranio njegov udarac. Četiri minute kasnije opasna akcija »Šibenika« nije donijela promjene. Stošić je iskosa tukao glavom, ali pored stative. U 31. minuti Smajlović je propustio sjajnu priliku da zatrese mrežu. To isto učinio je Zambata na suprotnoj strani. Tri minute prije kraja I poluvremene Smajlović je sutirao i Rančić se ponovo istakao izvanrednom paradom. U 58. minuti Rančić je, bacivši se u noge Osimu, spasio siguran zgoditak. Do prenje rezultata uslijedilo je u 74. minuti nakon izvedenog kornera. Zambata je bio najblizi i lijepo nabačenu loptu skrenuo je glavom u gol. Netko ju je izbacio iz gola i to je bilo dovoljno da sudac pokaže da lopta krene sa sredine igralište. Do kraja su sretu bilo je nekoliko naizmje-

»Krke« Škarica, Guberina i Vrčić, zatim Čupin iz zagrebačke »Mladost« i kormilar Stipančev, član splitskog »Mornara«. Interesantno je napomenuti da su sva petorica iz ovog čamca sa područja našeg kotara. Do 1500 metara čamac Zapadne Njemačke odvojio se od ostalih, dok se za drugo i treće mjesto vodila oštra borba između čamaca Jugoslavije i Italije. Na 200 metara pred ciljem prestigao

ih je čamac SSSR-a, tako da su u ostalim metrima do cilja čamci Italije i Jugoslavije vozili u istoj liniji. Tek u posljednjim metrima čamac Italije za svega dva metra prošao je kroz cilj ispred našeg čamca. To je ujedno i jedini čamac Jugoslavije koji se uspio plasirati u finale evropskog prvenstva. Četvrti mjesto nesumnjivo predstavlja uspjeh, jer je izboren u dosta jakoj konkurenciji.

REZULTATI II KOLA

Šibenik — Željezničar 1:0, Maribor — Split 0:0, Varteks — Trešnjevka 0:0, Čelik — Karlovac 3:2, Borovo — Sloboda 1:2, Proleter — Lokomotiva 4:2.

TABLICA

Sloboda	2	2	0	0	4:1	4
Trešnjevka	2	1	1	0	3:0	3
Maribor	2	1	1	0	1:0	3
Split	2	1	1	0	4:1	3
Željezničar	2	1	0	1	5:1	2
Proleter	2	1	0	1	4:3	2
Karlovac	2	1	0	1	5:4	2
Šibenik	2	1	0	1	2:3	2
Čelik	2	1	0	1	3:4	2
Varteks	2	0	1	1	0:5	1
Borovo	2	0	0	2	2:6	0
Lokomotiva	2	0	0	2	2:7	0

PAROVI III KOLA

Trešnjevka — Šibenik, Lokomotiva — Varteks, Split — Proleter, Željezničar — Čelik, Sloboda — Maribor, Karlovac — Borovo.

Nikola Drenovac

O S A M L J E N

Kada je stara Erža, zbumjena i uplašena,izašla iz sobe, general Alimpije Nastić je ponovo stao pred ogledalo, strahovito iscenio lice i gotovo urluknuo: »Mirno, nadesno ravnaj!« Onaj iz ogledala buljio je u njega, knjivo usta i prijetio.

A onda se gotovo srušio u fotelju i počeo da se pretvara u kamen. Vidio je sebe na konju. Obilazi četu, nonšalantno otpozdravlja, a konj mu poigrava. Čime da zapuši uši. I dalje bi jahao da vani ne dopiru glasovi bruhanje, topot, klijanje, smijeh i pjesma. Neko više, nečiji glas natkriljuje svu tu buku, a taj glas hoće da ga uništi, smoždi, u prašinu da ga prevrtri. Htio bi da ga ne čuje, ali taj glas je strahovito prisutan, tu je, razlike se kao grmljavina, praska kao grom, satire ga. — »U našem požaru uništen je trulež«, viče taj glas. »Svanulo je, svanulo, svanulo...« Sta je to? Tko je to uništen, i tko to treba da živi? U čiju čast ta pjesma i to idiotsko klijanje? Gdje su onni konjanici da razjurje tu razonodu i odvratnu gomilu? ... Pored njegove kuće teče život, a on se pretvara u kamen. I pauk plete mrežu, za mrežom, razapeo je nit po cijeloj sobi i neka prasina počinje da ga guši. Šta bi bilo da nema zavješta? Vidio bi dan a dan bi mu rekao: »Vi ne možete ostati, jadni prijatelju«. Dobrario je svilene jastuke i počeo da ih gura u uši. I opet je čuo glasove, bruhanje, topot, klijanje, smijeh i pjesmu. I podigao je mrtve ruke s namjerom da ih do ramena satjera u uši, ali ruke su nemoćno pale u krilo i on je poželio da mu se zidovi približe sasvim uz uši da mu se prilijepi.

Šta je to, otkuda ova baruština.

An onda:

— Besumnje se čudite što me vidite.

— Tko ste vi?

— Avaj, gospodine generale, između vas i nas spaljeni su mostovi.

— Veoma žalim.

— Da li ste me prepoznali, gospodine generale?

— Ne poznajem vas niti se staram da vas prepoznam.

— Tim gore po vas.

— Dosta, dosta, ostavite me sada.

naša priča

Zatim izdahnju još jedna nuda i glas se nastavi kraj moguća gospodina Alimpija Nastića.

Nesto se moralo desati, ipak se nešto desilo, ali zašto to treba mene da plaši? Ja vjerujem u boga, imam svoju prošlost i stojim na tradiciji. Židovi moje kuće su debeli (kako se taj glas došuljao u moju sobu?), kandila moja prijeteća su svjetlost koja mora uskoro sinutu.

Htio bi da se podigne, ali osjeća da je težak i sve više odsutan. Oni su došli i pregazili ga, ali mu kuću nisu oduzeli, ostavili su mu je da u njoj plete paučinu.

Sjede on tako i plete:

Pretvorit ću se u mamuze s oštrim zupcima i sve ću da mamuzam, sve na šta zajašem.

— Ti si svoje odmamuzao.

— Tko to govori.

— Odmamuzao si svoje, kažem.

— Ako sam, ali ću zato mrežu da ispleteam i sve ću vas u mrežu, razumejte li?

U tom se pauk na niti spustio do samih trepavica generala Alimpija Nastića i počeo nešto kao šaputanje:

— Sta vidiš?

— Najobičnog pauka. A ti šta vidiš?

— Također pauka.

— Nisam ja pauk.

— Onda si žalost.

— A ti si insekat.

— Dobro, insekat, ali i stvaralac najčudnijih čarolija.

Naša priča

— Šta zapovijeda gospodin?

— Šta to znači?

— Znači da sam bolji od tebe.

— Ja još uvijek vjerujem u boga koji će me izvesti iz ove pustinje.

Pauk se uspentrao u centar svoje geometrije.

Gledao je pauku.

U gipsanom plafonu visili su barjaci paučine. I pauk je odjednom počeo da raste, da se množi. Vidio je kako se plafon opušta i podigao je ruke. Ruke su ustvari nepomično počivale u krilu. Hoće li se taj plafon sasvim spustiti? Splijotiti njega, generala, kao lepinju, ali nije stvar u tome. Vani dopire vreva, žubor života. A gospodin general Alimpije Nastić čeka svoga Godova.

Nešto ga je gušilo.

Ne priznatom to što žubori, viškao je. I ponovo gurao u uši jastuke, zarivao glavu u šake, preklinjao. I dok se gušio, napolju je vreva bivala sve bučnija, život sve veseliji, pjesma sve zvonjika. Zar ima još ljudi, zar svijet može bez njega, generala Nastića? Ogradujem se, izdvajjam, uvlačim se u oklop svojih shvaćanja, u svoju mrežu se zamotavam, šaputao je kao molitvu.

Paučina je bivala sve gušća.

Osećao je da ga golica u nozdrevama. Razapela mu se između trepavica učaurila mu uši. Čak je između prstiju osjetio njene ljjigave nitи. I pauci se silno namnožili. Javljali su se sa svih strana na svojim tankim, spretnim nogama, spuštili se po nevidljivim nitima s plafona pravo na njegovu lice. Učinilo mu se zatim, da te nitи postaju sve deblje, da ga obavijaju cijelog, stežu mu noge i ruke.

I naglo je skočio iz fotelje.

Razmahnuo je rukama, dlanovima protrljao oči i prišao starinskom ormaru. Tu je, puna prasine, visila njegova svečana generalska uniforma. Brzo se obukao. Iz jedne kutije izadio je cijeli pregršt ordena i sve to prikao na grudi. Onda je stao pred ogledalo, isprisao se i rekao: »Ja, po milosti božjoj i volji narodnoj...« Ali u ogledalu se ljuljalo nešto mutno, izobličeno. Bilo jo te lice od paučine.

»Oni moraju doći«, kazao je. Gospodin general Alimpije Nastić je raskrilio vrata. U svečanoj, pomalo otrcenoj, uniformi stoji na pragu i dočekuje goste. Kod mene je polumrak, kaže, ali ne mrasimo, raspoznamo se, svoj smo i dobro se razumijemo. Blagoslovite vašu svjetlost, i zauzmite pročelje. Vi, gospodo ministri, osećajte se, dabome, kao kod svoje kuće. Budite spokojni pod ovim svijezdam, u ovom polumraku, pod ovim krovom. Oprostite, dragi gosti, što nazivam »zvijezdam« ova moja kandila. Erža je prije nekoliko minuta nasula u njih svježe ulje i svjećice je promijenila. Radi se, kao što vam je poznato, o strategiji. Evo, razvijam pred vama mapu na kojoj se jasno vidi (polumrak nama ne smeta) cijela arena. Nazivam stvari pravim imenom. Dakle, imam puno povjerenja u vas. Uvažena gospodo. A i vi, nadam se, uvažavate moja vitezka iskustva prema tome... držite se mene.

Gosti ništa ne govore, samo ga gledaju i klimaju glavama. Odobravaju. A on zadovoljan, skoro sretan, ne može da vjeruje da ga, poslije toliko godina tuge i zapostavljenosti, opet slušaju i cijene. Neobično je uzbudben zbor prisutstva ovih pokojnika. Tu je, dabome i Plavi. Smijesi se i gladi svoju dugu bradu. Gospodin general Alimpije Nastić podiže visoko desnu ruku i govorii »zaklinjemo se«. Plavi mu dostojanstvenim korakom pristupa i na zlatnoj tacni mu pruža krunu koja blišta u raznovrsnom dragom kamenju.

No čim je gospodin general datakao tacnu, kruna se pretvorila u mrtvačku lubanju, koja se počela grohotom certiti. Iz uplašenih ruku tacna je ispalta i, udarivši o pod, zveznula. Mrtvačka lubanju se nekud otkotrljala, a gospodin general Alimpije Nastić, skočivši iz fotelje, strahovito je urluknuo: »Erža, Erža...« Stara žena se odmah pojavila i uplašeno gospodinu generalu.

— Šta zapovijeda gospodin?

Gledale su je prazne staklene oči.